

การสร้างสรรค์งานจิตรกรรมชุดจินตนาการจากความเชื่อของบรรพบุรุษ
ในประเพณีบุญข้าวประดับดิน
Painting Imagination from the ancestors' beliefs of Boon Khao Pradap Din

นางกาญจนา ชลสุวัฒน์

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ 2562
ลิขสิทธิ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานวิจัย เรื่องการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมชุดจินตนาการจากความเชื่อของบรรพบุรุษในประเพณีบุญข้าวประดับดิน โครงการนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2562 การให้ทุนดำเนินการงานสร้างสรรค์ โดยสภาวิจัยแห่งชาติ (ว.ช.) สนับสนุนและกำกับดูแลจากฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

ข้าพเจ้าขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์สุรพงษ์ สมสุข อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาจิตรศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และผู้เชี่ยวชาญทางด้านทัศนศิลป์ที่ให้ข้อมูลและคำปรึกษา แก่ไขข้อบกพร่องต่างๆ และขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่เมตตาอบรมเลี้ยงดู สั่งสอน ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ สามีและเพื่อนร่วมงานที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

นางกาญจนา ชลสุวัฒน์

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อ		ข
บทที่ 1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	3
	ขอบเขตของโครงการวิจัย	4
	วิธีการดำเนินโครงการวิจัย	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย	6
	ที่มาของแนวความคิดการวิจัย	6
	การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานศิลปะสื่อผสมและวัสดุผสม	8
	ผลงานศิลปะสื่อประสม (Mixed Media Art)	8
บทที่ 3	แนวความคิดและการดำเนินโครงการวิจัย	16
	แนวความคิดในการวิจัย	16
	การดำเนินการวิจัย	18
	ขั้นตอนการศึกษาเก็บข้อมูล	19
	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน	19
บทที่ 4	บทวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์	42
	ผลงานชุดที่ 1	42
	ผลงานชุดที่ 2	43
	ผลงานชุดที่ 3	45
	ผลงานชุดที่ 4	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป	59
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	61
ประวัติผู้วิจัย	67

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตุ๊กตาจากดินเหนียวของชาวบ้าน	10
2	พระไม้แกะในภาคอีสาน	11
3	Manuel Mendivemixed “Refugio Natural (De la serie Energias Vitales)”	13
4	ศักกรินทร์ สุทธิสาร “The Worshipping”	14
5	อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน	17
6	ผลงานที่เตรียมประกอบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของรูปทรง	18
7	การเตรียมอาหารบรรจุหีบห่อแบบโบราณและการนำไปทำพิธีกรรมบุญข้าวประดับดิน	20
8	ข้าวประดับดิน 1	21
9	ข้าวประดับดิน 2	21
10	ข้าวประดับดิน 3	22
11	ข้าวประดับดิน 4	22
12	ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 1	24
13	ขั้นตอนการระบายสี ใช้เทคนิคการระบายสีอะคริลิคบนผ้าใบ	25
14	กายน้อย	25
15	ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 2	26
16	ขั้นตอนการระบายสี ใช้เทคนิคการระบายสีอะคริลิคบนผ้าใบ	26
17	กุมารทอง	27
18	ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 3	27
19	การปาดเกรียงรองพื้น	28
20	lucky	28
21	ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 4	29

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
22	ซูปเปอร์บอย	29
23	ภาพร่างและการลงสี ผลงานชั้นที่ 5	30
24	Bat boy	30
25	ภาพที่ 25 ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 6	31
26	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน	31
27	Red window	32
28	คืนมืดเดือนสว่าง	33
29	ภาพร่างผลงาน 3 มิติ ชั้นที่ 1 “รูปดิน”	34
30	แสดงรายละเอียดรูปทรงและพื้นผิว ที่แสดงเรื่องราวและเนื้อหา	35
31	รูปดิน	35
32	ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 2 “เจ้าเรือน”	36
33	เจ้าเรือน	36
34	ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 3	37
35	lucky cats	37
36	ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 4	38
37	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ 3 มิติ ชั้นที่ 4	39
38	แสดงรายละเอียดการปิดทองและการตกแต่งรูปทรง	39
39	แสดงรายละเอียดและมุมมองของผลงาน	40
40	กินรี	41
41	ข้าวประดับดิน	48
42	กายน้อย	49

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
43	กุมารทอง	50
44	lucky	51
45	Bat boy	52
46	Supper boy	53
47	Red window	54
48	คืนมืดเดือนสว่าง	55
49	รูปดิน	56
50	เจ้าเรือน	57
51	lucky cats	57
52	กินรี	58

บทคัดย่อ

การสร้างสรรคผลงานชุดจินตนาการจากความเชื่อของบรรพบุรุษในประเพณีบุญข้าวประดับดิน ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้นอกจากผลงานทางด้านจิตรกรรมแล้วได้พัฒนาต่อยอดในรูปแบบศิลปะสื่อผสม โดยนำแก่นของประเพณีความเชื่อของบรรพบุรุษในพิธีกรรมบุญข้าวประดับดินจากการวิเคราะห์ทำให้เห็นความสำคัญของการให้ทาน การทำบุญทำกุศลให้กับผู้ล่วงลับเป็นการเชื่อมโยงกระแสบุญให้เกิดขึ้น ระหว่างโลกมนุษย์และนรกภูมิ การสร้างสรรค์เป็นการสร้างไปตามจินตนาการจากการเล่าเรื่องและนิทาน ธรรมเนียม โดยการสร้างสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตาแต่มองเห็นด้วยการจินตนาการจากภายใน แนวคิดในการ สร้างสรรค์นั้นเกิดจากแรงบันดาลใจที่ได้เห็นความกตัญญูและสามารถสืบทอดประเพณีทางความเชื่อบุญ ข้าวประดับดินของผู้คนในชุมชน เกิดพลังงานในเชิงบวกหลังไหลเข้าสู่จิตใจแปรค่าเป็นการสร้างมโนภาพ เรื่องของพลังงานที่เป็นรูปธรรม ซึ่งได้แก่ การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านจิตรกรรมสีน้ำและสีอะคริลิก รวมไปถึงการพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ในรูปแบบหุ่นต่ำและแบบลอยตัวในแนวศิลปะสื่อผสม จุดประสงค์ในการสร้างสรรค์เพื่อกระตุ้นเตือนตนเองและผู้คนในชุมชนให้เกิดการอนุรักษ์และเห็นคุณค่า ในประเพณีท้องถิ่นที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษให้ยังคงความงามยั่งยืนตลอดไป ผลงานจิตรกรรมชุดสี น้ำเขียนแบบเหมือนจริง แสดงออกทางความงามในเรื่องของการเตรียมข้าวของในพิธีกรรม ซึ่งมีความ ประณีตงดงามตามวิถีของชุมชน ที่มีการสืบทอดจนถึงรุ่นปัจจุบัน ในส่วนของผลงานที่ใช้เทคนิคสีอะคริลิก และสื่อผสมเป็นการสร้างสรรค์แบบจินตนาการทางความเชื่อ ซึ่งมีความเป็นอิสระในการจัดวางรูปทรง และการแสดงออก สามารถพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ให้เกิดความหลากหลาย มีความร่วมสมัย ซึ่งได้ เชื่อมโยงวิถีของการสืบทอดที่เป็นแบบโบราณกับยุคปัจจุบัน การผสมผสานแบบร่วมสมัยและสามารถสืบทอดประเพณีให้คงอยู่สืบต่อไป

Abstract

The creation of imagination from the ancestors' beliefs of Boon Khao Pradap Din. In this creation, in addition to the work of painting, further development in the form of mixed media art as well. By analyzing the essence of the traditions and beliefs of the ancestors' beliefs of Boon Khao Pradap Din, to analyze the importance of giving. Making merit for the deceased. It is a link between the current wave between the human world and hell. Created according to imagination from storytelling and Dharma tales. By creating something's that are invisible to the eye but visible by imagination Created as a

painting and mixed media work. The Concept of creation from the inspiration to see gratitude and to inherit the traditions of belief. People in the community of beliefs. Positive energy flows into the mind and transforms into a visual energy concept. The creation of watercolor and acrylic paints. Including the development of mix media. The purpose of creation is to stimulate oneself and the people in the community to preserve and see the value. In the local traditions inherited from ancestors to remain beautiful and lasting forever. The watercolor painting shows the beauty in the matter of preparing belongings in the ritual. That is exquisite as the way of the community and within the household. That has been passed down through to the present generation. Acrylic painting and mixed media, it is the creation of beliefs. This is independent in shape and expression and can develop creative processes for diversity. For the contemporary Arts which connects ancient ways of inheritance and current conditions to be mixed and able to continue the tradition to continue.

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเพณีวัฒนธรรมความเชื่อในท้องถิ่นเป็นสิ่งสวยงาม เชื่อมโยงหล่อหลอมความรักความสามัคคีภายในท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยนั้น ล้วน เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและพราหมณ์ เกิดความสามัคคี ความเสียสละ ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นเครื่องฝึกจิตใจให้รู้จักเป็นผู้เสียสละจะเห็นได้จากงานบุญต่าง ๆ รวมทั้งฝึกให้ผู้คนมีสัมมาคารวะ ถือเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีไทยอย่างหนึ่ง แสดงถึงความอ่อนน้อม อ่อนโยน อยู่ในกรอบที่ดีงาม แม้ว่าขนบธรรมเนียมประเพณีในแต่ละท้องถิ่น จะแตกต่างกัน แต่ทุกคนก็มีความรู้สึกที่ทุกคนเป็นคนไทย มีความเป็นชาติเดียวกัน และสามารถบ่งบอกถึงความ เป็นมาของชาติได้ จากสาระดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญในประเพณีวัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ ของบรรพบุรุษในท้องถิ่นที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ ซึ่งมีตำนานการเล่าขานสืบต่อกันมาว่า คนไทยในท้องถิ่นนี้ถูกกวาดต้อนจากเวียงจันทน์ “การเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าในพ.ศ.2310 จากนั้นเมื่อเกิดศูนย์กลางแห่งใหม่ขึ้นที่กรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์เมืองสุพรรณบุรีจึงถือเป็นเมืองขึ้นนอก และเป็นเขตที่พระราชทานให้เป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนเชื้อสายเขมร และลาว ที่ถูกกวาดต้อนมาจากหัวเมืองต่าง ๆ เมื่อประกอบกันเข้ากับกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยมาแต่เดิมและผู้ที่อยู่อพยพเข้ามา ทำกิน ทำให้จังหวัดสุพรรณบุรีในวันนี้เป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมแห่งหนึ่งในประเทศไทย กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ลาวเวียงเป็นอีกกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบการกระจายตัวในหลายอำเภอ”(อัตลักษณ์และกลุ่มชาติพันธุ์สุพรรณบุรี<https://sites.google.com/site/suphannburean>, 20 สิงหาคม 2560) จากประวัติศาสตร์ และการบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของหมู่บ้านถิ่นกำเนิด แห่งนี้มีประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงามและมีคุณค่าที่ควรอนุรักษ์รักษาไว้

หมู่บ้านแห่งนี้ อยู่ในอำเภอบางปลาม้า วิถีชีวิตของผู้คน นั้นทำมาหากินและพักอาศัยอยู่ริมน้ำ เป็นส่วนใหญ่ ผู้คนใช้ชีวิตในแบบดั้งเดิมถึงแม้กระแสของการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมและสังคมในโลกปัจจุบันจะมีความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ด้านวัตถุ และกระแสของวัฒนธรรม ที่แทรกซึมหลั่งไหลเข้ามา แต่ในหมู่บ้านแห่งนี้ ประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ยังมีในรุ่นปู่ตายายยังคงดำรงอยู่อย่างมั่นคง ซึ่งมีการสืบทอดในรุ่นสู่รุ่น อาจปรับและเปลี่ยนแปลงไปบ้างแต่ก็ยังคงมีความงดงามของแต่ละประเพณีนิยม ผู้วิจัยเป็นผู้รับช่วงต่อสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของบรรพบุรุษ ไม่ว่าจะประเพณีขึ้นศาลเจ้าปู่ ไหว้หม้อข้าวเตาไฟ ไหว้เจ้าเรือน ไหว้เสาแม่ย่านาง ซึ่งที่กล่าวมานี้เป็นเรื่องภายในบ้าน ส่วนอีกพิธีกรรมหนึ่งที่ถือว่าสำคัญมากสำหรับครอบครัวคือคือประเพณีห่อข้าวประดับดิน เพราะเป็นความเชื่อปฏิบัติสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น มุ่งเน้นเรื่องความกตัญญู ความห่วงหาอาทร ถึงผู้ที่ล่วงลับ งานประเพณีบุญข้าว

ระดับดินนี้ เป็นการอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับและถือเป็นการฝึกฝนจิตใจให้เป็น ผู้ให้ ให้กับญาติของตนและผู้ไร้ญาติและสิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่ต้องหวงโหย ที่อาจจะเดินผ่านมายังบริเวณที่ วางห่อข้าวนี้ไว้ตามทาง ชำระล้างความตระหนี่ถี่เหนียว ความเห็นแก่ตัวในจิตใจคนเราได้เป็นอย่างดี

มูลเหตุของความเป็นมา ของเรื่องการทำบุญข้าวประดับดินนี้ เกิดจากความเชื่อตามนิทานธรรม บท ว่า "ญาติของพระเจ้าพิมพิสารได้ยักยอกเงินวัด ของสงฆ์ต่าง ๆ ไปเป็นของตนเอง ในสมัยพระกัสสปะ พุทธเจ้า พวกอดีตญาติของพระเจ้าพิมพิสารเหล่านั้น ครั้นตายไปแล้วได้ไปเกิดเป็นเปรตในนรกตลอด พุทธันดร เมื่อพระเจ้าพิมพิสารถวายทานแด่ พระสมณโคตมพุทธเจ้า ในภัททกัปนี้ ก็ได้กวัดน้ำอุทิศ ส่วนกุศลไปให้แก่พวกญาติเหล่านั้น พอตกกลางคืนพวกเปรตญาติของพระเจ้าพิมพิสารเหล่านั้น ได้มาส่ง เสียงร้องอันโหยหวนและแสดงรูปร่างน่ากลัวให้แก่พระเจ้าพิมพิสารได้ยินและเห็น พอเช้าวันรุ่งขึ้นได้เสด็จ ไปถามพระพุทธรเจ้า พระพุทธองค์ทรงเล่าเรื่องราว ที่เป็นมูลเหตุให้พระเจ้าพิมพิสารได้ทรงทราบ พระ เจ้าพิมพิสารได้ทำบุญถวายทานอีก แล้วทรงอุทิศส่วนกุศลไปให้ พวกญาติที่ตายไปแล้วได้รับส่วนกุศลแล้ว ได้มาแสดงตนให้พระเจ้าพิมพิสารเห็นและทราบว่า ทุกข์ที่พวกญาติได้รับนั้นทุเลาเบาบางลงแล้ว เพราะ การอุทิศส่วนกุศลของพระองค์" (http://www.isangate.com/local/kao_pradab_din.html ,20 สิงหาคม 2560) ด้วยมูลเหตุนี้จึงทำให้บรรพบุรุษมีการสืบทอดประเพณีห่อข้าวประดับดินสืบทอดกันมา จนถึงรุ่นปัจจุบัน ประเพณีและพิธีกรรมทางความเชื่อบูชาประดับดินยังคงไม่เลือนหายไปเพราะเหตุผล จากความเชื่อในพุทธศาสนาและการสืบทอดของผู้คนท้องถิ่นนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสได้ศึกษาหาข้อมูล เหล่านี้เพื่อสร้างแรงบันดาลใจสร้างสรรค์ผลงานที่มีความงดงามของประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นเรื่องใกล้ตัวที่มีการซึมซับและเห็นคุณค่าความดีความงามนั้น เพื่อนำมาต่อยอดเพื่อเผยแพร่ให้มีการ อนุรักษ์สืบทอดไปในรูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานทางจิตรกรรมและสื่อผสมตามลำดับ

ซึ่งข้อมูลจากการเล่าขานเรื่องราวจากบรรพบุรุษตั้งแต่ เรื่องการอพยพ การย้ายถิ่นฐานหนีความ เดือดร้อนที่เกิดจากสงคราม ทำให้เห็นภาพประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน ที่รอนแรมเดินทางที่ ต้องผ่านเส้นทางที่อันตรายจนบางคนรอดบางคนเสียชีวิต ผู้ที่รอดชีวิตมาได้ นั้นรวมกลุ่มกันสร้างถิ่นฐาน ตามริมแม่น้ำลำคลอง และการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรม เรื่องเล่าของปู่ย่าตายาย นั้นเป็นเรื่องจริงหรือ สมมุติ ในช่วงที่ได้รับฟังมานั้นด้วยวัยที่ยังเดียงสาเกิดจินตนาการว่ามันเป็นเรื่องจริงภาพที่วาดไว้ภายใน หัวแห่งการคิดจินตนาการในช่วงนั้นเป็นภาพที่ติดค้างมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะยกตัวอย่างในเรื่องเล่า เกี่ยวกับประเพณีห่อข้าวประดับดิน ตอนหนึ่งว่า พวกเราต้องเอาข้าวปลาอาหาร ที่ ทวด ปู่ย่า ตา ยาย ชอบนำมาจัดเรียงให้ครบสวยงามและห่อด้วยใบบัว ห่อเสร็จแล้วนำไปทำพิธีกรรมทางศาสนา ตอน ประมาณ ติ 4 เมื่อเสร็จพิธีสงฆ์แล้ว ก็ทำการกวัดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ปู่ย่าตายายที่ล่วงลับ จากนั้นนำข้าว ห่อใบบัวไปวางในบริเวณรอบ ๆ วัด และเรียกวิญญาณไร้ญาติและเปรตทั้งหลาย ให้มารับไปโดยทั่วกัน ในเรื่องเล่า ที่ได้ฟังมา มีตอนหนึ่งที่ประทับใจคือ ผู้เฒ่าผู้แก่ที่ล่วงลับต่างพากันตั้งใจที่ได้รับอนุญาตให้มา

เอาอาหารไปบ้างก็หาบกระบุงตะกร้ากันไปแบกหามจนไม้คานแทบหักด้วยความที่มีอาหารครบสมบูรณ์ และในมุมหนึ่งยังคงมีดวงวิญญาณหลายจำพวกที่เร่ร่อนไร้ญาตินั่งร้องไห้อยู่รอบ ๆ เพราะญาติไม่สนใจไม่ทำบุญส่งไปให้ แอบเลียใบบัวทั้งน้ำตา ผีเปรตบางตัวก็ขีดเขียนเหยี่ยวแห่งไร้เรี่ยวแรง ห้วยโหน หม่อมอง รอคอยด้วยความทิวโหย ด้วยเหตุนี้จึงต้องห่อข้าวเผื่อ ให้เขาเหล่านั้นด้วย จากเรื่องเล่าทำให้เห็นภาพที่มีจิตวิญญาณที่ยังรอการทำการกุศลให้ เรื่องเล่ามีจริงหรือไม่ ความเชื่อนี้ควรเชื่อหรือไม่ คนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ คิดว่างมงายและเลิกใส่ใจ จนอาจถึงขั้นลืมเลือนประเพณีพิธีกรรมเหล่านี้ไปได้ แต่ผู้วิจัยยังคงสืบทอดและทำต่อเนื่องในทุก ๆ ปี เพราะเห็นคุณค่าของประเพณี และคนในชุมชนที่ยังคงอนุรักษ์ดูแลไว้มิให้เลือนรางไป ส่วนการย้ายถิ่นฐานของคนรุ่นใหม่เพื่อหน้าที่การงานมีส่วนทำให้เลิกทำพิธีกรรมนี้ไปและถูก ลืมไปในที่สุด แต่พิธีกรรมนี้เป็นจุดยึดเหนี่ยวให้ผู้คนกลับมาเยือนถิ่นฐานบ้านเกิด คือทำให้ได้เยี่ยมเยียน ผู้คนในชุมชนเก่าแก่ในอดีตและได้เห็นความเปลี่ยนแปลงและการรักษาประเพณีของคนในชุมชน ให้ประเพณีนี้ยังคงสืบทอดไปจนถึงรุ่นลูกหลาน เพื่อระลึกในความกตัญญูตเวทิตา

จากสาระดังกล่าวมาแล้วนั้นทำให้เกิดแนวคิดที่ต้องการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านจิตรกรรมและสื่อผสม เพื่อต่อยอดเรื่องเล่าและความเชื่อที่ฝังลึกภายในจิตใจให้เกิดเป็นผลงานที่สามารถแสดงออกมาให้เห็นถึงแนวคิดและจินตนาการที่มีต่อความเชื่อและพิธีกรรมที่ประทับใจ ซึ่งจากเรื่องราวสามารถนำเป็นข้อมูลร่างภาพต้นแบบสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการสืบทอดมิให้เลือนหายไปของความเชื่อประเพณีและพิธีกรรมที่งดงาม ซึ่งคาดหวังว่าในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ได้ทำการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานและกระบวนการให้เกิดความหลากหลายแปลกใหม่ให้กับตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพของการสร้างสรรค์ และยังคงเป็นการอนุรักษ์ รักษาประเพณีนี้ให้ยังคงอยู่สืบไป ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ของสังคมและความเจริญของโลก โดยต้องการนำผลงานออกเผยแพร่สู่สาธารณชนในระดับประเทศและนานาชาติ ด้วยการแสดงนิทรรศการผลงานทางศิลปะ เพื่อให้ผู้คนได้เห็นถึงจินตนาการทางความเชื่อ วิถีชีวิต ความอันดีงามของคนไทยที่มีมาแต่โบราณ ผลงานบางส่วนมอบให้โรงเรียนในชุมชนเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประเพณีและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเทคนิคและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านจิตรกรรมให้พัฒนาเป็นการสร้างสรรค์สื่อผสมในรูปแบบ2มิติและ3มิติ
2. เพื่อสอดแทรกเนื้อหาเรื่องราวความเชื่อและประเพณีของชุมชน โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญ และคุณค่าทางวัฒนธรรมในประเพณีบุญห่อข้าวประดับดิน โดยประกอบด้วยความเชื่อและหลักของ ศาสนาพุทธ

ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. ศึกษาคติความเชื่อ ความ ศรัทธา ที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่เน้นในเรื่องบุญห่อข้าวประดับดิน
2. การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านจิตรกรรมเน้นเรื่องราวเนื้อหาที่เป็นแบบกึ่งนามธรรม ตามการจินตนาการที่เกิดกับความเชื่อและเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาของพิธีกรรมบุญห่อข้าวประดับดิน
3. สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบจิตรกรรม สื่อผสม จำนวน 3 ชุด จำนวน 15 ชิ้นงาน
4. จัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะชน ผลงานส่วนหนึ่งมอบให้วัดและโรงเรียนในชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมบุญห่อข้าวประดับดิน

วิธีการดำเนินโครงการวิจัย

1. เก็บข้อมูล เกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม และประเพณีบุญห่อข้าวประดับดิน จากบรรพบุรุษและผู้สูงอายุในชุมชน และศึกษาที่มาและคุณค่า ของประเพณีที่มีในท้องถิ่นจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่นทางอินเทอร์เน็ต และตามแหล่งสืบค้นอื่น ๆ
2. นำข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม และประเพณีบุญห่อข้าวประดับดิน วิเคราะห์ที่มาและคุณค่า ของประเพณีต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นเพื่อ นำมาร่างภาพต้นแบบ ในรูปแบบลายเส้นง่าย ๆ ในรูปทรงแบบตัดทอนเพื่อสอดคล้องกับการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบจิตรกรรมและสื่อผสม
3. ทำการทดลองวัสดุที่สามารถรองรับผลงานและตอบสนองแนวความคิดให้มีความเชื่อมโยงและเกิดผลสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง
4. จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ สู่สาธารณะชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์ความรู้ที่ได้สามารถนำไปถ่ายทอดให้กับชุมชนและเป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางจิตรกรรมและสื่อผสม
2. เผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้เห็นคุณค่าและเกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืนสืบต่อไป

3. ผลงานที่สร้างสรรค์สามารถนำไปใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำผลงานทางจิตรกรรมจัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่สู่สาธารณชนระดับชาติและนานาชาติ เพื่อให้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณี

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย

ที่มาของแนวความคิดการวิจัย

ข้าพเจ้า สร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะที่มีแรงบันดาลใจจาก พิธีกรรมทางความเชื่อที่มีการสืบทอดกันมาอย่างยาวนานของบรรพบุรุษ ซึ่งในมุมมองของข้าพเจ้าที่มองเห็นและตีความแล้วนั้นเป็นเรื่องความงดงาม การสืบทอดประเพณีของท้องถิ่นเป็นสิ่งล้ำค่า เพราะทำให้เห็นประวัติความเป็นมาของชุมชน เรื่องเล่าต่าง ๆ ที่บอกเล่าต่อ ๆ กันมา อาจเป็นเรื่องจริงหรือแค่เป็นความเชื่อ ข้าพเจ้ามิได้ต้องการไปพิสูจน์สิ่งใดและไม่คิดว่าเหล่านั้นเป็นเรื่องงมงาย แต่กลับมองเห็นถึงคุณค่าที่ผู้คนภายในชุมชนมีความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ การเชื่อมโยงจิตวิญญาณของผู้ล่วงลับและผู้ให้ ที่สื่อสารส่งความรักความคิดถึงความห่วงหาอาทร ที่มีต่อบรรพบุรุษ ในพิธีกรรมที่เรียกกันว่าบุญข้าวประดับดิน โดยจากการสืบทอดและประสบการณ์ตรงของข้าพเจ้า ซึ่งเรียบเรียงเรื่องราวและที่มาดังนี้

หมู่บ้านที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่เป็นหมู่บ้านของคนไทยเชื้อสายลาว ตามตำนานเล่าว่าเป็นลาวเอยเวียงที่ย้ายถิ่นฐานเพื่อสร้างหมู่บ้านตามแม่น้ำลำคลอง เพื่อความสะดวกและความอุดมสมบูรณ์ในการดำรงชีพ เรื่องความเชื่อและประเพณีที่มีอยู่ในชุมชนมีหลากหลาย แต่ที่เห็นได้ชัดเจนและมีการสืบทอดต่อ ๆ กันมาคือพิธีบุญข้าวประดับดิน ซึ่งจำนวนผู้คนที่สืบทอดลดน้อยลงไปตามยุคตามสมัยและความเจริญของสังคมเมือง หรือการย้ายถิ่นฐานเพื่อการทำงาน แต่พิธีกรรมบุญข้าวประดับดิน ยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน เหตุปัจจัยนั้นคือนิสัยของกลุ่มคนที่มีความเชื่อเหล่านี้เป็นผู้มีความกตัญญู ห่วงหาอาทรต่อผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว เรื่องเล่ามากมายที่ข้าพเจ้าได้บันทึกเอาไว้ในความทรงจำ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่ทำให้แต่ละท้องถิ่นมีการจัดข้าวปลาอาหารบรรจุหีบห่อที่แตกต่างกันแต่ยังคงดำรงไว้ซึ่งความเชื่อที่เหมือนกัน ตัวอย่างเช่นในท้องถิ่นที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่นี้เป็นที่ราบลุ่มมีแอ่งน้ำ และหนองน้ำธรรมชาติอยู่หลายแห่งจึงทำให้มีพืชพันธุ์จากธรรมชาติที่ปรากฏให้เห็นตามสภาพดินฟ้าอากาศ เช่น ต้นบัว ดงบัวที่มีมาแต่โบราณยังคงอยู่ ใบบัว มีขนาดใหญ่ จึงทำให้ผู้คนในหมู่บ้านใช้ใบบัวห่อข้าว เพื่อนำไปทำพิธีบุญข้าวประดับดิน อาหารที่นำไปใส่ห่อข้าวมักเป็นของที่หาได้ในท้องถิ่น ภาพความงดงามของน้ำจืดน้ำใจของผู้นั้นคือ การแลกอาหารที่หามาได้ เพื่อให้แต่ละบ้านมีอาหารที่หลากหลาย นำไปบรรจุลงในห่อข้าว

หลังจากการทำหีบห่อแล้วขั้นตอนต่อไปจะทำเหมือนที่อื่น ๆ คือ นำอาหารไปวัดตอนเช้ามีด ทำพิธีสวดมนต์และอุทิศส่วนกุศลให้กับผีไร้ญาติ จากนั้นนำอาหารไปวางตามจุดต่างๆ เพื่อให้ผีไร้ญาติ มากินมาเก็บเอาไป ซึ่งส่วนนี้แล้วแต่ว่าใครจะจินตนาการ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือความสุขของผู้ให้ เมื่อให้กับผีแล้วตอนเช้านำอาหารมาทำบุญอีกครั้งเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ญาติที่ล่วงลับ ทั้งหมดนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ การมองเห็นภาพต่าง ๆ ลอยอยู่ในห้วงความทรงจำที่มีตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบัน จากความกลัวกลายเป็นความอยากรู้อยากเห็น เมื่อเวลาผ่านไป เกิดการกั้นกรองความคิด และเกิดจินตภาพภายในใจ เรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมนี้ ได้ตีความในเชิงศิลปะ โดยนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางจิตรกรรมในเทคนิคสีอะคริลิก และงานสื่อผสม ถ่ายทอดให้เห็นจินตนาการที่มีต่อพิธีกรรมทางความเชื่อของบรรพบุรุษ

งานวิจัยสร้างสรรค์นี้ได้ทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับ ประเพณีความเชื่อ และการสร้างสรรค์ศิลปะในเทคนิคสื่อผสม จากเอกสารศึกษาของนักวิชาการดังนี้

"บุญห่อข้าวประดับดิน" เป็นบุญที่ทำกันในวันแรม 14 ค่ำเดือนเก้า จึงเรียกกัน อีกอย่างว่า "บุญเดือนเก้า" เพื่ออุทิศส่วนกุศล ให้กับดวงวิญญาณบรรพบุรุษ และวิญญาณไร้ญาติทั้งหลาย ก่อนงานบุญ 1 วัน ผู้หญิงจะเตรียมข้าวเหนียว ใส่กล้วยหอมมัดด้วยใบตอง เป็นข้าวต้มมัด สำหรับใส่บาตรในวันรุ่งขึ้น พิธีของบุญห่อข้าวประดับดิน จะเริ่มกันตั้งแต่เช้ามืด โดยผู้คนจะเอากรวยใบตองห่อข้าว ใส่อาหารคาวหวานผลไม้ บุหรี่ หมาก พลุ ลงไป แล้วนำไปวางตามพื้นดิน ใต้ต้นไม้ รั้วบ้าน รั้ววัด หรือตามทางแยก จึงเป็นที่มาของชื่องานบุญนี้ เพื่อเป็นทาน ให้แก่ภูตผีปิศาจไร้ญาติ ตามความเชื่อที่ว่า วิญญาณที่จะเดินทางกลับภูมิของตนเหล่านี้ จะได้กินอาหารก่อนแสงแดดส่อง พอรุ่งสาง ชาวบ้านก็ตักบาตร อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้บรรพบุรุษเพื่อทดแทนคุณ

บางคนสงสัยว่า ทำไมถึงต้องทำบุญห่อข้าวประดับดิน ในเดือนเก้า ที่จำเพาะต้องเป็นเดือนนี้ เนื่องจาก เป็นช่วงกึ่งกลางฤดูฝนพอดี เป็นช่วงเวลา ที่ข้าวปลาอาหาร อุดมสมบูรณ์ที่สุด น้ำในแม่น้ำลำคลอง ก็เต็มตลิ่ง เกาะแก่งกลางน้ำหายไป เพราะน้ำท่วมมิด ช่วงเวลาที่ดีเหมือนจะสมบูรณ์เช่นนี้ ทำให้ลูกหลาน ระลึกถึงพระคุณ ของบรรพบุรุษ และคิดตอบแทนบ้าง ซึ่งในบุญเดือนเก้านี้ถือกันว่า ผีเคี้ยวญาติที่ยังไม่หมดกรรม จะได้รับการปลดปล่อย ให้กลับมาเยี่ยมโลกมนุษย์อีกครั้ง พร้อมทั้งรับส่วนบุญที่ลูกหลานอุทิศให้

มีผู้ให้ความเห็นว่าบุญห่อข้าวประดับดินนั้นนอกจากจะเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษและผีไร้ญาติตามความเชื่อแล้ว ถือว่าเป็นการให้ทานแก่ผู้ยากไร้รวมทั้งสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ ที่ต้องหิวโซ อุดมมือกินมือมาตลอดทั้งปีด้วย เพราะการที่ตั้งอาหารไว้ที่พื้นทำให้สัตว์เหล่านั้นสามารถเข้ามากินอาหารได้อย่างเต็มที่ ทุกวันนี้คนเราส่วนมากมักนึกถึงแต่เรื่องของตนเองเป็นสำคัญ การมีงานบุญงานประเพณี อย่าง

บุญห่อข้าวประดับดิน จะช่วยกระตุ้นเตือนให้เราได้นึกถึงผู้อื่นบ้าง จึงน่าจะถือได้ว่าเป็นวันแห่งการชำระล้างความเห็นแก่ตัวออกไปจากจิตใจด้วยเช่นกัน

(<http://www.finearts.go.th/nakhonphanomlibrary/parameters/km/item>, วันพฤหัสบดีที่ 04 เมษายน 2556, 15 สิงหาคม 2560)

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานศิลปะสื่อผสม

ศิลปะสื่อประสม หรือศิลปะสื่อผสมหมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยเทคนิค และวิธีการของศิลปะทางด้านทัศนศิลป์หลายๆแขนงมาผสมผสานทำให้เกิดผลงานที่อยู่ขึ้นขึ้นเดียวกัน เน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ แสดงออกถึงอารมณ์สะท้อนใจของผู้สร้าง วัสดุที่ใช้ในการสร้างผลงานสื่อประสมสามารถหาได้จากวัสดุธรรมชาติ เช่นวัสดุจากพืช สัตว์และแร่ วัสดุสังเคราะห์ เช่น กระดาษ โลหะ เป็นต้นผลงานศิลปะสื่อประสมมีความเป็นมาตั้งแต่ ปิกัสโซ่ (Pablo Picasso) เป็นศิลปินที่เริ่มต้นสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อประสมในสมัยยุคศิลปะนามธรรม (Abstract Art) ในปี ค.ศ.1912 และได้พัฒนามาสู่ศิลปะกลวิธีเอสเซมเบรจ (Asscmlage) ที่ได้รับการยอมรับ และพัฒนาต่อเนื่องในรูปลักษณะใหม่สำหรับผลงาน 3 มิติ

สื่อผสม (Mixed media art) คือ งานจิตรศิลป์ที่ผสมผสานสื่อหลาย ๆ ประเภทเข้าด้วยกัน ได้แก่ งานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ หรืองานวาดเส้น ศิลปะสื่อผสมอาจมี 2 ลักษณะ เป็น 2 มิติ หรือ 3 มิติ ก็ได้

ผลงานศิลปะสื่อประสม (Mixed Media Art)

ศิลปะสื่อประสม เป็นผลงานศิลปะที่นำเอาศิลปะแต่ละสาขาหรือสื่อ กลวิธีมาผสมผสานกันในผลงานศิลปะ ผลงานที่เป็นสื่อประสม (Mixed Media Art) จะแยกออกได้ 3 วิธี ดังนี้ คือ

1. การนำเอาศิลปะแต่ละประเภทมาผสมผสานกัน
2. การนำเอาสื่อแต่ละประเภทมาผสมผสานกัน
3. การนำเอากลวิธี (Techniques) แต่ละชนิดมาผสมผสานกัน

1. การนำเอาศิลปะแต่ละประเภทมาผสมผสานกันหมายถึง การนำเอาศิลปะแต่ละสาขาวิชาผสมผสานกันเข้ากันเป็นผลงานศิลปะ เช่น การนำเอาผลงานจิตรกรรม วรณกรรม และนาฏศิลป์ มาผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืน แสดงออกด้วยอารมณ์และความรู้สึกเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว เราจะเห็นได้จากศิลปะการแสดง (Performance Art) มีทั้งภาษา ท่าทาง ดนตรีประกอบและสีสันทของการระบายสี หรือ

แสงของไฟที่เป็นสีสั้น อาจจะนำประติมากรรมหรือสถาปัตยกรรมมาผสมผสานกันได้ จะเห็นได้จากการแสดงศิลปะ แสง สี เสียง (Light & Sound Art)

2. การนำเอาสื่อแต่ละประเภทมาผสมผสานกันหมายถึง การเอาสื่อด้านต่างๆ ของศิลปะมาผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืน แล้วแต่ศิลปินจะสร้างสรรค์ผลงาน เช่น การระบายสีน้ำมัน การวาดเขียน วัสดุประติมากรรมผสมผสานในผลงานศิลปะ ฯลฯ จะเห็นได้จากผลงานที่เป็นสื่อผสมแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ หรือการจัดวาง

3. การนำเอาทวิวิธี (Techniques) แต่ละชนิดมาผสมผสานกันหมายถึง การนำเอาทวิวิธีแต่ละชนิดมาผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืนในผลงานศิลปะ โดยใช้ทวิวิธีของสื่อแต่ละชนิดที่ศิลปินค้นคว้าทดลอง ทวิวิธีมาผสมผสานกัน เช่น การใช้สี การใช้เส้น การใช้พื้นผิว การใช้วัสดุต่างๆมาผสมผสานกันในผลงานศิลปะ 2 มิติ หรือ 3 มิติ ซึ่งอาจจะใช้สื่อเดียวกันหรือสื่อต่างชนิดกันแล้วแต่ศิลปินจะสร้างสรรค์

การผสมผสานสำหรับสื่อชนิดต่างๆมารวมกัน สร้างผลงานศิลปะสื่อประสมได้พัฒนาสู่ปัจจุบันในยุคของศิลปะหลังสมัยใหม่ ซึ่งผู้สร้างจะพัฒนาต่อผลงานศิลปะ มาได้อยู่บนระนาบ รองรับ 2 มิติ หรือ 3 มิติ อีกต่อไป พัฒนาไปสู่ศิลปะการแสดงและศิลปะการจัดวาง หรือศิลปะอะไรที่มีการพัฒนาไปเรื่อยๆของการนำเอาสื่อต่างๆ มาผสมผสานกันให้เกิดผลงานที่แปลกใหม่สู่วงการศิลปะต่อไปในอนาคตได้อย่างกลมกลืน

เป็นที่ยอมรับกันว่า เมื่อมีคำใหม่เกิดขึ้นปัญหาที่ตามมาคือ ความคิดและความหมาย เพราะลำพังแต่คำ อาจสื่อความคิดและความหมายได้ไม่ตรงกันทีเดียวนัก ได้ยอมรับกันแล้วว่าศิลปินคือผู้สร้างสรรค์รูปแบบใหม่ โดยที่รู้จักเลือกวัสดุเพื่อเป็นสื่อให้เกิดเป็นรูปแบบตามต้องการ ศิลปินที่สนใจในจิตรกรรมก็มีสีเป็นสื่อสำหรับสร้างสรรค์รูปแบบ ศิลปินที่สนใจวรรณคดีก็มีภาษาหรือตัวอักษรเป็นสื่อความหมาย ศิลปินที่สนใจดนตรีก็มีเสียงเป็นสื่อความหมาย ศิลปินที่สนใจในประติมากรรมก็มีวัสดุเป็นสื่อความหมาย สื่อความหมายของศิลปินแต่ละประเภทนี้ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Medium เป็นเอกพจน์ ดังนั้นศิลปินที่สนใจสื่อใดก็ตาม ถ้าหากแสดงสื่อความหมายนั้นเพียงอย่างเดียว ก็เรียกว่าเป็นศิลปินในแขนงนั้นๆ ตัวอย่างเช่น ศิลปินที่ใช้สื่อเป็นสื่อเขาอาจจะใช้สีน้ำผสมกับสีเทียนผสมกับสีน้ำมัน หรือสื่ออื่นๆ สร้างสรรค์รูปแบบขึ้นมาใหม่ เขาก็ยังเป็นจิตรกรรมอยู่ดี เพราะเป็นการผสมสื่อประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน แต่ถ้าศิลปินผู้สร้างสรรค์รูปแบบใหม่โดยใช้สื่อต่างประเภทกัน เช่น ใช้สื่อทางภาษาผสมผสานกับสื่อทางเสียง หรือสื่อทางวัสดุแล้วเกิดเป็นผลงานใหม่ แสดงสื่อต่างประเภทกันเกิดเป็นผลงานเอกภาพเดียวกัน เราก็เรียกผลงานนั้นว่า สื่อประสม (Mixed Media)

นิยามและความหมายของวัสดุในงานศิลปะสมพร รอดบุญ ได้ให้ความหมายของวัสดุไว้สองความหมายด้วยกัน คือ วัสดุที่ศิลปินนำมาใช้สื่อแสดงออกในงานศิลปะ และกระบวนการในการ

สร้างสรรค์ วัสดุสามารถสร้างสรรค์งานศิลปะได้หลากหลาย วัสดุที่ศิลปิน ใช้สร้างสรรค์ผลงานมีอยู่ด้วยกัน
หลากหลายประเภท แต่ละชนิดมีคุณสมบัติแตกต่างกันไปตามกายภาพและสภาพการใช้ งาน ศิลปิน
เลือกใช้วัสดุจากธรรมชาติตลอดจนถึงวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้นมาใหม่ โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผลงานที่
ต้องการสร้างขึ้นและเลือกจากความเข้าใจในธรรมชาติกับความหมายในตัว

วัสดุเพื่อนำมาสื่อสารแนวคิดได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ทั้งหมดถูกจำแนกออกเป็น 2 ประเภท
หลักคือ วัสดุเก็บตกและวัสดุสำเร็จรูป วัสดุเก็บตก หมายถึง วัสดุจากธรรมชาติส่วนใหญ่จะเป็นวัสดุที่เกิด
จากธรรมชาติ เช่นกิ่งไม้ ใบไม้ เป็นต้น หรือวัสดุที่เหลือใช้ เช่น ชิ้นส่วนโลหะ เป็นต้น วัสดุเก็บตกเป็นที่
นิยมมาตั้งแต่หมู่ อนารยชน (Primitive) ศิลปินที่ใช้วัสดุเก็บตกอย่างจริงจังคือ ปาโบล ปิกัสโซ (Pablo
Picasso) ได้นำแนวคิดและวิธีการมาสร้างสรรค์ผลงานต่อโดยนำวัสดุที่ไม่มีประโยชน์ต่อการใช้สอยแล้ว
มาประกอบเป็นรูปทรงใหม่พร้อมทั้งตีความออกมาได้เป็นความหมายใหม่ (สมพร รอดบุญ, “วัสดุในงาน
ประติมากรรมสมัยใหม่ ท่องโลกศิลป์.กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.,ม.ป.ป.), 116.)

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้วนั้นผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้นำหลักการใช้วัสดุจากธรรมชาติและวัสดุ
สำเร็จรูปมาประกอบเพื่อส่งเสริมผลงานให้เกิดมิติและการแสดงออกทางด้านรูปทรงใหม่และความหมาย
สามารถตีความได้ตรงตามแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลงานให้เกิดความร่วมมือโดยผลงานที่หยิบ
ยกเรื่องความเชื่อจากการเล่า และนิทานธรรมบท การเพิ่มวัสดุประกอบกับการสร้างสรรค์สามารถเพิ่ม
ทักษะให้กับขบวนการสร้างสรรค์และรูปแบบของการจัดวางให้มีความหลากหลายสามารถพัฒนาต่อยอด
ได้ในระยะต่อไปของการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งวัสดุที่นำมาใช้ประกอบในสร้างสรรค์ เป็นวัสดุที่สำเร็จรูป
จากโรงงานและธรรมชาติ คือการนำดินเผา,ไม้ และกาบปั่นสมัยใหม่นำมาสร้างรูปทรงและจัดการด้วย
ขบวนการและเทคนิคโบราณคือการลงรักปิดทองเพิ่มเติมเพื่อแสดงความหมายในเรื่องของความเชื่อแบบ
ไทยพิธีกรรมห่อข้าวประดับดินโดยมองหาแก่นของความเชื่อนั้นนำมาสร้างแรงบันดาลใจและแนวคิด
แนวความคิดคือการให้มันเกิดพลังงานบวกที่อาจปรากฏขึ้นจริงหรือเป็นเรื่องจินตนาการ โดยสร้างรูปทรง
พลังงานให้มืออยู่ตามวิธีการของงานจิตรกรรมและสื่อผสม

ศึกษาศิลปะพื้นบ้านและการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน

ภาพที่ 1 ตุ๊กตาจากดินเหนียวของชาวบ้าน
ที่มา <https://www.talknewsonline.com/119456/>

ภาพที่ 2 พระไม้แกะในภาคอีสาน
ที่มา: <https://www.isangate.com/new/32-art-culture/knowledge/531-pra-mai-isan.html>

ข้าพเจ้ามีความสนใจการสร้างพระไม้ในอีสานและตุ๊กตาดินปั้นจากพิธีกรรมส่งกะแบะกระบาล กะแบะดูคล้ายกระบะ ใช้กาบกล้วยมาต่อกันเป็นรูปทรงสามเหลี่ยม สีเหลี่ยม ซึ่งชาวบ้านในชุมชนได้ทำขึ้น เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับวิญญาณ เพื่อทำให้ตนเองและคนในครอบครัวรวมไปถึงสัตว์เลี้ยงปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสุขภาพที่แข็งแรง ให้ทานด้วยการปั้นดินเหนียวเป็นรูปคน วัว ควาย ข้าวปากหม้อ แกงปากหม้อ หมาก พลุ รูปเทียน เย็บกระทงกาบกล้วย แล้วนำสิ่งของทั้งหมดไปวางไว้ที่ทางแยกหลังบ้าน หรือหลังวัด เนื่องจากในสมัยก่อน เมื่อเกิดการเจ็บป่วยกันขึ้นคราใด ชาวบ้านเชื่อว่า ผีเป็นต้นเหตุของการเจ็บไข้ได้ป่วย จึงหาวิธีการรักษา หรือแก้กันที่ต้นเหตุ ฉะนั้นจึงใช้พิธีเสียดกระบาล หรือพิธีส่งหลังวัด เพื่อเป็นการสร้างขวัญ และกำลังใจให้เกิดขึ้น เมื่อจิตใจสบายขึ้น การพึ่งตนเองของคนในสมัยโบราณ นับว่า เป็นการสร้างความเข้มแข็ง เชื่อมั่นในตนเองอีกวิธีหนึ่ง

จากการศึกษารูปแบบพระไม้อีสาน เมื่อเปรียบเทียบกับพระไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะมีลักษณะใกล้เคียงกันมากจนแทบจะแยกขาดจากกันโดยสิ้นเชิงไม่ได้หรือ

อาจกล่าวได้ว่าเป็นสกุลช่างเดียวกันที่ได้รับและแลกเปลี่ยนอิทธิพลซึ่งกันและกัน นักวิชาการบางท่านได้ให้ความเห็นว่าพระไม้ในอีสานได้รับอิทธิพลมาจากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง โดยศิลปะแบบล้านช้าง แล้วแผ่ขยายอิทธิพลข้ามมายังฝั่งไทย จากการอพยพโยกย้ายที่ดีหรือจากการถ่ายโอนโดยทางเรือญาติที่ดี นักวิชาการเชื่อว่าพระไม้ในอีสานแรกเริ่มเดิมทีน่าจะเกิดขึ้นภายหลังสมัยการปกครองของพระเจ้าฟ้ารุ่งและน่าจะเริ่มจากการทำพระพุทธรูปประทับเป็นยืนเลียนแบบพระบาง ซึ่งพระเจ้าฟ้ารุ่ง ได้อัญเชิญมาจากเมืองอินทปัตถนคร (กัมพูชา) ต่อมาจึงได้แพร่กระจายความเชื่อสู่สามัญชน เนื่องจากพระไม้ประทับยืนค่อนข้างทำได้ยากและไม่เหมาะสำหรับช่างพื้นบ้าน จึงเปลี่ยนมาสร้างพระไม้ประทับนั่งปางต่างๆ แทน ดังนั้นจึงพบเห็นพระไม้ประทับนั่งมากกว่าประทับยืน ความเชื่อเกี่ยวกับการทำพระไม้ของคนอีสาน คนอีสานอันหมายรวมทั้งชาวบ้าน ช่างแกะสลักและพระสงฆ์มีความเชื่อในการทำพระไม้หลายประการดังนี้

เพื่อผลานิสงส์ผลบุญแก่คนสร้างและช่างในอาณิสงส์ ภายภาคหน้าและการเกิดในดินแดนของพระศรีอาริย์เมตตโดย เพื่อเป็นพระพุทธรูปบูชา เมื่อช่างแกะแล้วคนอีสานมักนำพระไม้ของตนเองรวมทั้งพระอื่นๆ เข้าพิธีพุทธาภิเษกเพื่อให้พระพุทธรูปปฏิมากรที่สร้างมีความศักดิ์สิทธิ์และนำไปกราบไหว้บูชาตนเองค้ำสมาสัมพุทธเจ้าเพื่อสืบทอดพระพุทธรูปศาสนาสร้างตนเองค้ำสมาสัมพุทธเจ้าเพื่อต่ออายุและสืบชะตาให้กับผู้ป่วยหรือเพื่อสะเดาะเคราะห์ต่างๆเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับบุพการีและญาติมิตรผู้ล่วงลับ เพื่อสร้างพระพุทธรูปแทนตนของพระผู้บวชใหม่ เพื่อยืนยันและเป็นสักขีพยานในการเข้าสู่เพศบรรพชิตของตน (<https://www.isangate.com/new/32-art-culture/knowledge/531-pra-mai-isan.html> 19 ต.ค. 2561)

ข้าพเจ้านำรูปทรงการตัดทอนแบบศิลปะพื้นบ้าน มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานประติมากรรมสื่อผสม รูปทรงพระไม้ของอีสานมีความงามและดูมีอิสระ ความเป็นอิสระของรูปทรงช่วยให้การสร้างสรรค์ไม่มีการกอบ และกฎเกณฑ์ที่ตายตัว การออกแบบจึงมีความหลากหลาย และมองเห็นถึงวิถีของชุมชน เข้าใจเข้าถึงได้โดยง่าย ส่วนรูปทรงของตุ๊กตาส่งกะแบะกะบาลของชุมชน มีความจริงใจเชื่อมั่นในการปั้นโดยรูปทรงเป็นแบบศิลปะบริสุทธิ์ ทำจากใจและทำเพื่อสร้างกำลังใจให้กับทุกคนในครัวเรือน การปั้นที่บริสุทธิ์ที่ไร้มายาเหล่านี้ เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าได้นำมาดัดทอนและเพิ่มรูปทรงให้มีความหมายในแบบพื้นถิ่น เปิดจินตนาการให้กว้างขวางออกไป จะเห็นได้ว่าการปั้นในชุมชนเป็นการเชื่อมโยงทางความเชื่อที่เชื่อมโยงมนุษย์ถึงวิญญาณ ในสาระดังกล่าวนี้ข้าพเจ้าจึงพัฒนาการสร้างสรรค์ในรูปแบบสองมิติ เป็นสามมิติ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางความเชื่อที่ชุมชนใช้ความเมตตา ความกตัญญูเชื่อมโยงโลกอีกมิติหนึ่งด้วยบุญกุศล ข้าพเจ้าจึงสร้างสรรค์งานศิลปกรรมให้เชื่อมโยงผู้คนในชุมชนและโลกต่างมิติที่มีความทับซ้อนของความเชื่อให้เกิดความจริงใหม่ที่แสดงออกถึงรูปทรงพลังงานจากการสร้าง

บุญกุศลอันเกิดขึ้นในพิธีกรรมบุญข้าวประดับดิน รูปทรงนั้นจะดูเป็นเทวดาหรือเทพหรือพลังงาน บางอย่างก็สามารถเป็นไปได้ หากแต่ไม่ได้มีเจตนาสร้างเป็นเครื่องรางของขลังแต่อย่างใด

ศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน

ภาพที่ 3 Manuel Mendive, “Refugio Natural (De la serie Energías Vitales)”, media metal sculpture, 88 x 22 x 44 inches, 2010

ที่มา: <http://www.cernudaarte.com/artists/manuel-mendive/>

งานของ Mendive รวมเอาสื่อศิลปะและแนวเพลงหลายประเภทไว้ด้วยกัน ศิลปะของเขา ประกอบด้วย การวาด, การระบายสี, การเพ้นท์ร่างกาย, การแกะสลักไม้, ประติมากรรม บางครั้งความพร้อมใช้งานของวัสดุศิลปะค่อนข้างหายากเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่รุนแรงของเกาะ เป็นผลให้เขาพึ่งพาความคิดสร้างสรรค์และความมั่งคั่งของเขาที่จะได้รับสื่อต่าง ๆ ที่พบในธรรมชาติ งานส่วนใหญ่ของเขาประกอบด้วยสีและไม้ซึ่งเขาผสมผสานกับองค์ประกอบที่น่าสนใจอื่น ๆ เช่นเส้นผมของมนุษย์ทรายขนนกและกระจก ศิลปะของ Mendive ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากศาสนา Santería อันที่จริงแล้ว Santería

แทรกซึ่มงานศิลปะทุกรูปแบบตั้งแต่ภาพร่างไปจนถึงงานแสดงในพื้นที่สาธารณะ เขาสนใจเรื่องความตาย และความสัมพันธ์ของชีวิตสู่ความตาย

ภาพที่ 4 ศักกรินทร์ สุทธิสาร, The Worshipping, ภาพถ่าย, 2560

ที่มา: <https://undubzapp.com/ศิลปะ/ความเชื่อ>

ศักกรินทร์ใช้ภาพถ่ายกิ่งคอลลาจ ภายใต้กรอบความคิดที่เกิดจากการตั้งคำถามต่อวัตถุสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อไทยสไตล์ โดยใช้เทคนิคการตัดต่อภาพถ่ายวัตถุสักการะของไทย ณ สถานที่ต่างๆ อาทิ ผ้าแพรหลากสี มาลัยเจ็ดสีเจ็ดศอก น้ำแดง รูปปั้นปูนสัตรีตัวเล็กตัวน้อย พวงมาลัยดอกดาวเรือง เครื่องเซ่นไหว้ที่จัดเรียงรายใส่ถาด ที่เรามักเห็นเป็นภาพคุ้นตา นำมารวมกับตัวประติมากรรมระดับโลกที่มีชื่อเสียงเป็นแบบแสดงสมมุติต่อคำถามที่เกิดขึ้น

ถ้าความเชื่อแบบไทยสไตล์แบบนี้ ไปโผล่ที่กรุงโรม อิตาลี หรือที่อื่นๆ ผ่านงานประติมากรรมระดับโลก อย่างบนรูปปั้น David ที่มีถูกผ้าผูกทับจากเครื่องสักการบูชา ข้างกายรายล้อมไปด้วยขวดน้ำแดง พวงมาลัยดอกไม้ งานประติมากรรมชิ้นนี้ จะยังได้อยู่ในพิพิธภัณฑสถานหรือไม่? หรือจะกลายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำเมือง เหมือนบ้านเรา จากความคิดดังกล่าวจึงนำไปสู่ผลงาน Transformation of Object to Worshipping ที่กลายเป็นงานศิลปะที่เปิดกว้างทางความคิด ในการตั้งคำถามถึงความหมายของวัตถุสักการะ

ข้าพเจ้าศึกษาการสร้างรูปทรงและการนำวัสดุสร้างสรรค์ผลงานของ Manuel Mendive วัสดุที่หาจากธรรมชาติและในท้องถิ่น ทำให้ผลงานแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างลุ่มลึก แนวคิดที่มีความเชื่อมโยงการมีชีวิตอยู่และความตาย รวมทั้งเรื่องศาสนามีความ ทับซ้อนของอารมณ์ความรู้สึก

ภายในที่ว่าด้วยเรื่องของจิตวิญญาณ การสร้างรูปทรงมีเอกลักษณ์เฉพาะตนมีความเป็นอิสระทางความคิด ซึ่งการเลือกใช้วัสดุเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม การเชื่อมต่อกันของวัสดุทำให้เห็นการเชื่อมโยงเรื่องราวเนื้อหาที่แฝงไว้รวมเข้าด้วยกันเพื่อสื่อสารผ่านผลงาน

ผลงานสร้างสรรค์ของศักรินทร์ สุทธิสารข้าพเจ้าสนใจเรื่องแนวความคิดที่ตัวศิลปินได้เปิดกว้างเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อไทยที่มีความร่วมสมัยผสมผสานทางวัฒนธรรมของไทยสู่ตะวันตก และเทคนิคที่มีความพิเศษ สามารถสร้างภาพสะท้อนมุมมองทางความเชื่อได้อย่างแปลกตาและร่วมสมัย การสร้างแนวคิดที่ใหม่เป็นเรื่องสำคัญในการสร้างสรรค์งานศิลปะในยุคปัจจุบัน แต่ตัวแปรนั้นอาจไปไปตามความชอบและประสบการณ์ของผู้ชมผลงาน .ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้าในการทำวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลทั้งในศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะสื่อผสม และศิลปะในแนวทางการคิดในแบบร่วมสมัย มาประมวลเพื่อพัฒนาทั้งเทคนิคกระบวนการและความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดความสมบูรณ์และสามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดความหลากหลายในขั้นต่อไป

บทที่ 3

แนวความคิดและการดำเนินโครงการวิจัย

แนวความคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ มีแรงบันดาลใจมาจากความเชื่อของบรรพบุรุษในพิธีกรรมบุญข้าวประดับดิน ความเชื่อที่ยังคงอนุรักษ์สืบทอดไว้โดยคนรุ่นใหม่การดำรงอยู่ของประเพณีและพิธีกรรมที่งดงามรวมทั้งเรื่องเล่าและองค์ประกอบของพิธีกรรมทางความเชื่อเหล่านี้ เป็นภาพความทรงจำที่ประสานกับจินตนาการ นำมาสร้างสรรค์ผลงานทางจิตรกรรมและสื่อผสม แสดงออกทางความคิดที่มีต่อความเชื่อในเชิงบวกและมุมมองในเรื่องของบรรยากาศความลึกซึ้ง สีสันสดใส รูปทรงตัดทอน เน้นเรื่องความสุขทางใจเป็นสำคัญ เพราะข้าพเจ้าเล็งเห็นคุณค่าทางความเชื่อที่สืบทอดมานี้ได้ส่งต่อจากอดีตสู่ปัจจุบันได้อย่างงดงาม ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ดีงามและเป็นความสำคัญมิฉะนั้นแล้วประเพณีความเชื่อเหล่านี้อาจเลือนหายไปได้ในอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่รวดเร็ว ในมุมมองที่มีต่อประเพณีความเชื่อนี้มิได้คิดว่าเป็นเรื่องที่ยังคงแต่อย่างไร สาระของความเชื่อคือ ความรักความกตัญญูที่มีต่อญาติมิตรสหายและบรรพบุรุษผู้ล่วงลับที่อยู่ในอีกมิติหรือดินแดนอันไกลโพ้นหรืออาจอยู่รอบ ๆ ตัวเรา เพราะเราไม่สามารถมองเห็นพวกเขาและพวกเขาอาจมองเห็นเรา ดังนั้นมันจึงเป็นโลกแห่งจินตนาการที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกให้เกิดเรื่องราวที่มุ่งเน้นการมองเห็นในจินตนาการ การสร้างรูปทรงต่าง ๆ ของสิ่งที่มองไม่เห็น รวมทั้งบรรยากาศ ในช่วงเวลาดังกล่าว มองผ่านความมืดมิดในคืนเดือนดับที่มีความสว่างไสวด้วยความรักความศรัทธาและความกตัญญู แก่นของพิธีกรรมบุญข้าวประดับ

ดินนี้นำมาเป็นข้อมูลในขบวนการสร้างสรรค์ โดยมีองค์ประกอบและปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องเพิ่มเติม
ด้วยนั้น คือการใช้จินตนาการและกระบวนการทางศิลปะประมวลให้เกิดชุดผลงาน จิตรกรรมและสื่อผสม

การสร้างสรรค์ผลงานในแนวสื่อผสมจำเป็นต้องศึกษาหาวัสดุอุปกรณ์ที่มาเอื้ออำนวยและ
สนับสนุนแนวคิดให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานมีดังนี้

1. สีอะคริลิก
2. กาวปั้น
3. กระดาษฟอยด์
4. เฟล็กซ์
5. แผ่นเงินแผ่นทอง, ผงเงินผงทอง
6. ไม้
7. ดิน
8. เรซินใส

ภาพที่ 5 อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 6 ผลงานที่เตรียมประกอบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของรูปทรง

การดำเนินการวิจัย

ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ สามารถแบ่งขั้นตอนได้ 2 หลักใหญ่ ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาเก็บข้อมูล
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ขั้นตอนการศึกษาเก็บข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้ ได้นำเรื่องราวเนื้อหาและแรงบันดาลใจจากพิธีกรรมบุญข้าวประดับดิน ประเพณีท้องถิ่นในถิ่นกำเนิดของข้าพเจ้าที่มีการสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่น การเก็บข้อมูลใช้วิธีการบันทึกภาพ และเขียนลายเส้น ภาพถ่ายเป็นข้อมูลในเชิงประจักษ์ ภาพลายเส้นเป็นภาพที่สร้างขึ้นจากข้อมูลจริงและจินตนาการเข้าร่วมกัน สภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เป็นข้อมูลที่สำคัญที่ต้องเก็บบันทึกรายละเอียด ยกตัวอย่าง เช่น ต้นไม้ เก้าแก่ของหมู่บ้าน ศาลเจ้าปู่ หนองน้ำ คลอง วัด บ้านเรือนในชุมชน การจัดเตรียมอาหาร การสร้างหีบห่อ การจัดวางของสักการะ เช่น ไข่ การระลึกนึกถึงและอุทิศส่วนกุศล รวมทั้งภาพจำจากเรื่องเล่าของปู่ย่าตายาย ที่เกี่ยวข้องในบรรยากาศของพิธีกรรม

2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ได้แบ่งชุดการสร้างสรรคได้ 3 ชุด

ชุดที่ 1 ชุด ข้าวประดับดินเป็นการสร้างสรรคในรูปแบบเหมือนจริงจากเครื่องครัวหวาน ภาชนะการเตรียมหีบห่อเพื่อใช้ในพิธีกรรม ซึ่งมีความงดงามที่ผู้วิจัยต้องการบันทึกเก็บไว้ในเทคนิคการเขียนสีน้ำ โดยใช้สีโครงสีที่ให้ความรู้สึกย่อยยุค แสดงถึงการย้อนเวลาหาอดีตที่ดงามของบรรพบุรุษและผู้สืบทอดพิธีกรรมในปัจจุบัน ซึ่งภาพผลงานชุดนี้ได้นำไปมอบให้กับโรงเรียนในชุมชนได้ทำการศึกษา เรื่องราววิถีประเพณีในอดีตและการสืบทอดในปัจจุบัน

ขั้นตอนการทำงาน บันทึกด้วยภาพถ่าย ซึ่งการเก็บข้อมูลนั้นเป็นเรื่องที่สามารถจัดการค้ดสรรค มุมมององค์ประกอบได้หลากหลายรูปแบบ เพราะพิธีกรรมนี้ผู้วิจัยเป็นผู้สืบทอดและเข้าร่วมพิธีกรรมเป็นประจำในทุก ๆ ปี ถือได้ว่าเป็นผู้สืบทอดทางพิธีกรรม ตั้งแต่วัยเด็กถึงปัจจุบัน มองเห็นความงดงามความตั้งใจ ความรักความสามัคคีภายในครอบครัวรวมทั้งความเข้มแข็งของชุมชน

ผลงานชุดนี้ที่สร้างสรรคในรูปแบบเหมือนจริงต้องการบันทึกช่วงเวลาของพิธีกรรม เรื่องความสมบูรณ์ ความกตัญญูมีเมตตาต่อผู้อื่นด้วยการให้ทานในคืนเดือนดับ ความประทับใจประการแรกคือการเตรียมอาหารคาวหวาน ซึ่งมีการเตรียมไว้ทั้งหมดสี่ชุด ชุดที่ 1 เตรียมไว้ให้คนในครอบครัว ชุดที่ 2 เตรียมไว้ให้ญาติพี่น้องบ้านใกล้เคียง ชุดที่ 3 เตรียมไว้ทำบุญ ชุดที่ 4 เตรียมไว้ให้ผู้ล่วงลับโดยห่อข้าวไปวางไว้บนดิน ที่เรียกกันว่าพิธีห่อข้าวประดับดินนั่นเอง

อาหารนั้นมีหลากหลายหลายด้วยการนำของมาแลกกึ่งกันและกัน ความสามัคคี เอื้ออาทร และความกตัญญูอยู่ภายในวิถีพิธีกรรมทั้งสิ้น ความงดงามสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรครูปเขียนสีน้ำในรูปแบบเหมือนจริงเพื่อเป็นการบันทึกเรื่องราวการเตรียมอาหารจนถึงเข้าสู่พิธีกรรมของสงฆ์ องค์ประกอบของประเพณีความเชื่อนี้ ได้นำมาสร้างสรรคในผลงานชุดข้าวประดับดิน ด้วยเทคนิคสีน้ำ

ภาพที่ 7 การเตรียมอาหารบรรจุหีบห่อแบบโบราณและการนำของไปทำพิธีกรรมบุญข้าวประดับดิน
ที่มา: กาญจนา ชลสุวัฒน์

ผลงานชุดข้าวประดับดิน

ภาพที่ 8 กาญจนา ชลสุวัฒน์ “ข้าวประดับดิน 1” 50x70ซ.ม., สีน้ำ, 2562

ภาพที่ 9 กาญจนา ชลสุวัฒน์ “ข้าวประดับดิน 2” 50x70ซ.ม., สีน้ำ, 2562

ภาพที่ 10 กาญจนา ชลสุวัฒน์ “ข้าวประดับดิน 3” 50x70ซ.ม., สีน้ำ, 2562

ภาพที่ 11 กาญจนา ชลสุวัฒน์ “ข้าวประดับดิน 4”, 50x70ซ.ม., สีน้ำ, 2562

ผลงานชุดข้าวประดับดินสร้างสรรค์ทั้งหมด 4 ชิ้นงาน แสดงออกให้เห็นถึงความตั้งใจและความพิถีพิถันในการเตรียมอาหารเพื่อส่งให้ผู้รับในต่างมิติในคืนเดือนดับ ความงดงามของพิธีกรรมเหล่านี้บันทึกไว้ด้วยการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมเทคนิคสีน้ำ การสร้างสรรค์มีขั้นตอนที่เรียบง่าย วางโครงสร้างสีแบบสีเอกรงค์ วาดจากภาพถ่ายที่ลงพื้นที่เก็บข้อมูล การสร้างสรรค์เริ่มจากการร่างภาพด้วยดินสอจากนั้นใช้สีน้ำระบายภาพโดยรวมและเก็บรายละเอียดบางจุดที่ต้องการเน้นให้คมชัด โดยไม่ได้คัดรายละเอียดทั้งภาพ เพื่อให้เกิดจังหวะที่ดูสบายตาในแบบสีเดียว

ผลงานชุดที่ 2

ผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้ามองเห็นบรรยากาศของช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องในพิธีกรรม มองเห็นความสว่างจากความมืดที่ปรากฏขึ้นจากจิตใต้สำนึก โดยตอนหนึ่งที่ได้ฟังพระเทศน์ในช่วงเช้าของวันที่ประกอบพิธี “ในคืนเดือนดับประตูรกเปิด เชื่อมโยงกันในโลกที่มีมิติทับซ้อนระหว่างมนุษย์และผู้ลวงลับซึ่งอาจจะตกอยู่ในสภาพลำบากหรืออาจสุขสบายก็มิอาจคาดเดาได้ เพราะมิติในโลกมนุษย์ไม่สามารถมองเห็นด้วยตา จึงใช้วิธีคาดเดาและสร้างบุญกุศลแทนเพื่อความสุขความสบายใจ” ในคืนเดือนมืดนี้ มีการตระเตรียมของกินที่อุดมไปด้วยความสวยงามความสมบูรณ์หลากหลาย รวมทั้งความตั้งใจอันประณีตในการบรรจุหีบห่อเพื่อนำของไปส่งให้ผู้ลวงลับ สิ่งเหล่านี้ข้าพเจ้ามองเห็นความสว่างที่เกิดขึ้นในใจ ที่มีความตั้งใจเป็นผู้ให้ โดยผู้รับที่ตกในอบายภูมินั้นเกิดความสุขสว่างเช่นเดียวกันตามความคิดและจินตนาการ การปรากฏขึ้นเป็นรูปร่างนั้นข้าเจ้าได้จินตนาการในรูปร่างของเทวดา เพราะเขาเหล่านั้นได้รับบุญจากการตั้งใจอุทิศให้จึงเกิดความสุขความงามเรื่องรอง ซึ่งรูปร่างของเปรตตามความเชื่อที่เล่าสืบต่อมานั้น อยู่ใน

ขณะที่ทนทุกข์ทรมาน จึงนำสาระเหล่านี้มาตีความใหม่ในเรื่องของการสร้างรูปร่างรูปทรง ที่มีบรรยากาศ มุ่งเน้นความสุขในรูปร่างผุดผ่อง ของผู้ได้รับอาหารทิพย์และกุศลบุญในคืนเดือนดับ ในผลงานชุดที่ 2 ผู้วิจัยสร้างสรรค์ ใช้รูปทรงของเด็กเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีกระบวนการ สร้างสรรค์ในแต่ละชิ้นงานดังต่อไปนี้

ผลงานชุดนี้มีทั้งหมด 6 ชิ้นงาน ชิ้นที่ 1 กายน้อย ได้จินตนาการถึงพลังงานเล็ก ๆ ที่ความสุข จากบุญกุศลได้ส่งถึง ผีเปรตและวิญญาณไร้ญาติที่ทนทุกข์ เมื่อพวกเขาได้รับและเกิดความสุขอิ่มเอมใจ การวางองค์ประกอบของภาพให้ดูคล้ายภาพถ่าย หรือการจัดท่าเพื่อถ่ายภาพ เพราะต้องการแสดงออกให้เห็นถึงการจินตนาการด้วยจิตส่งมาเป็นภาพถ่ายค้างไว้ในขณะที่หนึ่ง ในห้วงความคิด เพราะรูปร่างที่ปรากฏตามความเชื่อนั้นอาจเป็นเพียงระยะเวลาสั้น ๆ การสร้างสรรค์ผลงานแสดงออกถึงความเป็นเด็ก ในอีกมิติหนึ่ง ข้อมูลส่วนหนึ่งได้รับฟังจากเรื่องเล่าของการจากไปของกลุ่มเด็ก ที่เป็นเครือญาติ เมื่อจากไปแล้วนั้นไม่มีใครรู้ว่าสุขหรือทุกข์อย่างไร ข้าพเจ้าจึงออกแบบและร่างภาพด้วยลายเส้นเพื่อค้นหา รูปทรงที่มีการตัดทอนและตรงกับแนวความคิดที่ต้องการสร้างแสดงออกเรื่องของความเชื่อในสิ่งที่มองไม่เห็นทำให้รู้สึกว่ามีอยู่จริงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ในรูปแบบกึ่งเหมือนจริง ซึ่งต้องการรูปทรงและการแสดงออกที่ไม่ชิงชังจริงจังมากนัก ดูเป็นมิตรและอบอุ่น สามารถสัมผัสได้ สร้างความสุขทางใจเป็นสำคัญ การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบงานจิตรกรรมและสื่อผสม โดยต้องการสร้าง ผลงานจากจินตนาการที่มีต่อความเชื่อ เพราะฉะนั้นภาพร่างต้นแบบต้องอาศัยข้อมูลจริงและจินตนาการ ผนวกไปด้วยกัน

ในรูปทรงของเด็กที่กำลังกอดคอกันแสดงการขอบคุณ จากการได้รับบุญกุศล ขั้นตอนการลงสี เป็นขั้นตอนที่ต้องการแสดงพื้นผิวขององค์ประกอบหลักเกิดมิติคล้ายรูปปั้น สร้างเม็ดสีให้มีความหนาเพื่อ เพิ่มการสั่นไหวของคู่สีที่ผสมลงไป ดูคล้ายก้อนพลังงานที่รวมตัวกันเป็นรูปร่างที่อาจมีจริงหรือไม่ก็ได้ ซึ่งเป็นเรื่องทางความเชื่อความรู้สึกนึกคิด จากจินตนาการ

ภาพที่ 12 ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 1

ที่มา: กาญจนา ชลสุวัฒน์

การร่างภาพ ที่ทำต่อเนื่องหลายชิ้นงานทำให้เห็นรูปทรงที่มีการตัดทอน และเกิดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการที่ต้องการจัดวางในขอบเขตของขนาดผลงาน

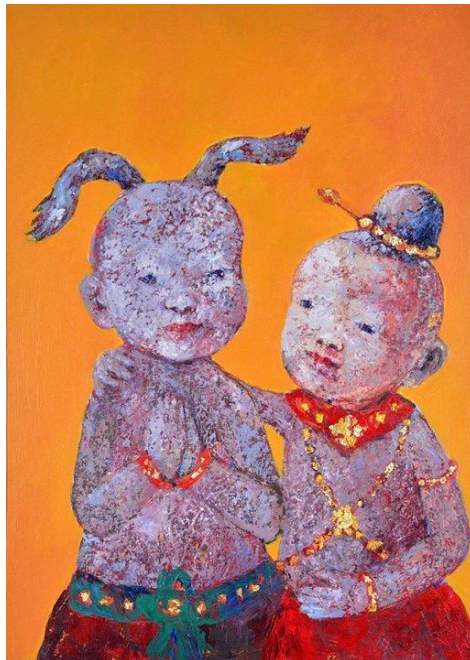
ภาพร่างลายเส้นเพิ่มเนื้อหาสาระให้กับผลงาน การสร้างพื้นหลังแสดงเรื่องราวที่มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สร้างจินตนาการในแบบต่างโลกมิติ แต่มีความใกล้ชิดกันตั้งความเชื่อที่ว่า คืบเดือนดับโลก มนุษย์เชื่อมโยงถึงโลกในต่างมิติได้ในขณะหนึ่ง โดยเชื่อมโยงเรื่องราวทางความเชื่อให้เป็นเรื่องของ ความสุขความอบอุ่นมากกว่าความน่ากลัว

ภาพที่ 13 ขั้นตอนการระบายสี ใช้เทคนิคการระบายสีอะคริลิคบนผ้าใบ

หลังจากร่างภาพต้นแบบเรียบร้อยแล้ว เริ่มดำเนินการขยายภาพและวางโครงสีโดยรวมให้กับผลงาน จากนั้นเก็บรายละเอียดของภาพด้วยการใช้เกรียงเพื่อเน้นพื้นผิวของภาพผลงาน ลงรักปิดทองในบางจังหวะให้เป็นสนใจและต้องการแสดงออกถึงเครื่องแต่งกายที่มีความระยิบระยับสดใส

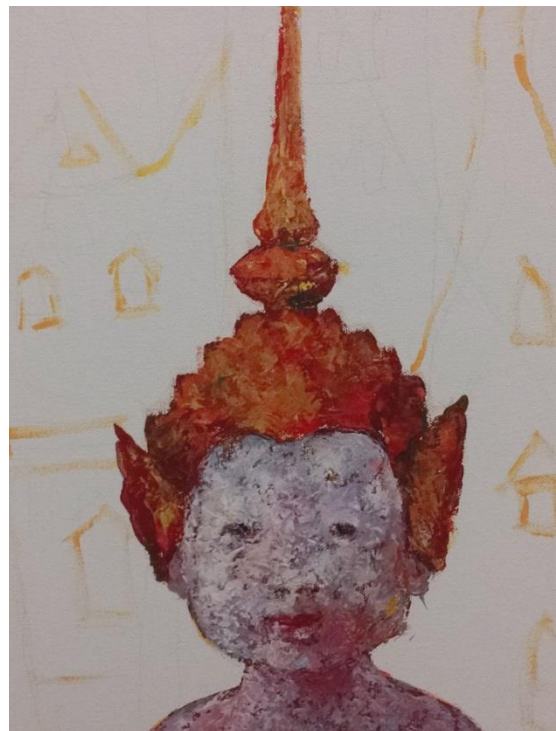
ภาพที่ 14 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “กายน้อย”, 50x70 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 15 ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 2

ที่มา: กาญจนา ชลสุวัฒน์

การร่างภาพเพื่อค้นหาลักษณะของการจัดวางองค์ประกอบในผลงานชั้นนี้ต้องการวางองค์ประกอบในแบบสมมาตร แสดงออกด้วยความนิ่งและสร้างพื้นหลังคล้ายภาพวาดแนวภาพประกอบนิทาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีจริงและไม่มีอยู่จริงด้วยบรรยากาศกึ่งจริงกึ่งฝัน

ภาพที่ 16 ขั้นตอนการระบายสี ใช้เทคนิคการระบายสีอะคริลิคบนผ้าใบ

วางโครงสีโดยรวมด้วยสีกลาง จากนั้นเพิ่มสีและพื้นผิวให้มีความทับซ้อนกัน สีและความหนาของเนื้อสี เน้นการสร้างพื้นผิวเฉพาะตัวฟีกเกอร์ พื้นหลังระบายสีบางลงเพื่อสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกโปร่งสบาย

ภาพที่ 17 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “กุมารทอง”, 50x70 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ

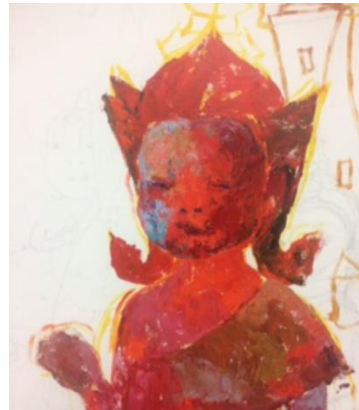
จัดวางองค์ประกอบหลักด้วยจุดเด่นระยะหน้าและประกอบด้วยภาพพื้นหลัง สร้างพื้นผิวเพื่อให้เกิดมิติการสั่นไหวของการทับซ้อนกันของสี ปิดทองบางจางหะเพื่อให้ภาพเกิดจุดสนใจ สีทองจากแผ่นทองสร้างความระยิบระยับ เบา สบายตา

ภาพที่ 18 ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 3

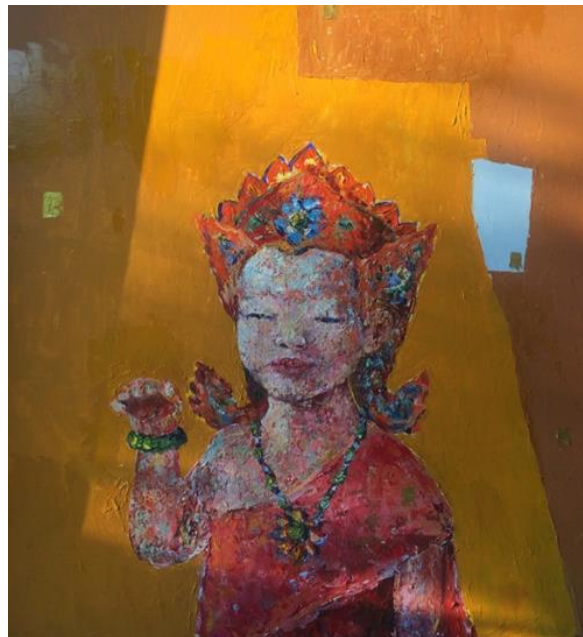
ที่มา: กาญจนา ชลสุวัฒน์

ร่างภาพเพื่อค้นหารูปทรงที่ต้องการและตรงตามแนวคิด ในที่นี้ต้องการสร้างสรรค์ผลงานในเรื่อง
วิญญาณเด็กที่กำลังโปรยแผ่นเงินแผ่นทอง อวยพรให้กับผู้ที่ทำบุญระลึกถึง ส่งพลังบวกให้กับผู้ชมผลงาน

ภาพที่ 19 การปาดเกรียงรองพื้น

สร้างตัวองค์ประกอบหลัก เน้นกริยาที่ดูน่ารัก สนุกสนาน ในแบบเด็กผู้หญิง ที่มอบสิ่งดีงามให้
ผู้คนที่พบเห็น วางโครงสร้างด้วยสีวรรณะร้อน สร้างความอบอุ่นมีชีวิตชีวา ในมิติแห่งความสุข รูปพลังงาน
เล็ก ๆ ที่ปรากฏในโลกแห่งจินตนาการ ผลงานชิ้นนี้ลงสีพื้นด้วยสีกลาง แล้วจึงร่างเพิ่มรายละเอียดด้วย
เทคนิคการปาดเกรียง สร้างสรรค์สองชิ้นงานเพื่อประกอบเป็นภาพเดียวกัน โดยชิ้นแรกพื้นหลังใช้สีสว่าง
เรียบส่วนภาพที่สองสร้างมิติของสีและสร้างค่าน้ำหนักให้เกิดมิติและแสดงออกถึงความลึกกลับในมิติของ
โลกจินตนาการที่มีทั้งความลึกกลับและโปร่งสบาย สลับกันไป ปิดแผ่นทองบางจางหะในระยหน้าและพื้น
หลังของภาพ

ภาพที่ 20 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “lucky”, 100x140 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 21 ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 4

ผลงานชิ้นนี้ออกแบบให้มีลักษณะเหมือนยอดมนุษย์ เพิ่มเนื้อหาเรื่องราวให้มีความ สนุกสนานในความคิดแบบเด็ก ที่มีความซุกซนและอยากเป็นยอดมนุษย์ ช่วงเวลาที่มีความสุขนี้ทำให้ผลงานปรากฏในรูปแบบเทวดาน้อยยอดมนุษย์ เชื่อมโยงโลกต่างมิติให้มีความใกล้ชิด และไม่รู้สึกรังเกียจความน่ากลัว เตรียมพื้นหลังด้วยการใช้สีกลาง จากนั้นร่างภาพ และลงสีพื้นของฟิกเกอร์ด้วยสีเข้มทึบและใช้เกรียงปาดในระยะที่สองและสาม เพื่อให้เกิดความกลมกลืน ความหนาของเนื้อสีช่วยสร้างพื้นผิวที่มีความนูน เพิ่มเนื้อหาสาระให้กับรูปทรง จากนั้นเก็บรายละเอียดลดทอนเครื่องแต่งกายให้เด่นชัดขึ้น ปิดทองบางส่วนเพื่อสร้างความเป็นเด่นให้กับผลงาน องค์ประกอบของภาพโดยรวมจัดแบบสมมาตร เพื่อให้ดูสงบนิ่งภายใต้สีสันที่ทรงพลัง

ภาพที่ 22 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “ซูเปอร์บอย”, 50x70 เซนติเมตร, สีอะคริลิกบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 23 ภาพร่างและการลงสี ผลงานชิ้นที่ 5

ผลงานชิ้นนี้ออกแบบให้เป็นยอดมนุษย์ ในการ์ตูนฝรั่ง ซึ่งเด็ก ๆ นิยมสวมชุดนี้ เพื่อให้ตนรู้สึกถึง มีพลังอำนาจ และสร้างจินตนาการในการเหาะเหินเดินอากาศ ซึ่งพลังงานเล็ก ๆ ที่สามารถปรากฏภายใน แบบจินตนาการ การมีพลังมีความพิเศษเป็นเรื่องที่มนุษย์มักมีภาพจำเมื่อระลึกถึงมักจะคิดว่าถ้ามีจริงแล้ว นั้นอาจช่วยเหลือและสามารถปกป้องให้ปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ได้ ความสุขที่พวกเขาได้รับสามารถ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านรูปทรงจินตนาการของผู้สืบทอดและสร้างสรรค์ผลงาน โครงสรีระใช้คู่สี่สไต ปาดเกรียงเน้นในส่วนเครื่องแต่งกายเป็นสีเลื่อมพราย มีความสั่นไหวของเม็ดสี ระบายระยับด้วยการ ปิดทอง พื้นหลังลงสีเรียบคลุมโทนสีกลางหม่นเพื่อผลักระยะหน้าให้มีความสว่างมากขึ้น แผ่นทองแสดง ความรู้สึกเรื่องรองแฝงใสมิพลังเล็ก ๆ แฝงอยู่ภายใน ผู้ทำบุญและผู้รับบุญมีการรับรู้ถึงความสุขร่วมกัน

ภาพที่ 24 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “Bat boy”, 50x70 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 25 ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 6

ที่มา:กาญจนา ชลสุวัฒน์

ภาพที่ 26 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานชิ้นนี้ต้องการแสดงเนื้อหาเรื่องราวแบบความเชื่อไทย โดยสร้างที่อยู่ให้กับองค์ประกอบหลักที่เป็นรูปเด็ก จัดองค์ประกอบ ด้วยรูปทรงสามเหลี่ยมซ้อนกันสองชั้นคล้ายเป็นหน้าต่างบริเวณพื้นหลังของภาพ ใช้สีสดเชื่อมโยงมิติและเพิ่มความสดเด่น เน้นองค์ประกอบระยะหน้า ลอยชัด เหมือนการปรากฏมวลพลังงาน มาจากหน้าต่างและมองมาที่ ผู้ชม ซึ่งเป็นการปรากฏตัวในสถานที่แห่งหนึ่งในดินแดนของมิติที่ต่างกัน การวางโครงสร้าง วางโครงสร้างสีในพื้นหลังเพื่อสร้างระยะหน้าของภาพให้มีความเด่น สร้างพื้นผิวที่แตกต่างกันในบางพื้นที่เพื่อให้เกิดความขัดแย้งกันในการวางจังหวะของภาพผลงาน นำ

วัสดุที่สร้างความใสและนูนตลกแต่งรายละเอียดพื้นหลังให้เกิดลวดลายแบบไทย เพื่อสร้างมิติในการสัมผัส ให้มีลักษณะที่ลวงตา ประกอบลวดลายพื้นหลังด้วยการขีดขีด เพื่อสร้างบรรยากาศที่ไม่ทึบตันจนเกินไป ปิดทองในบางส่วนของภาพ เน้นให้เกิดจุดสนใจและเกิดความเรื่อรองส่องใส

ภาพที่ 27 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “Red window”, 90x100 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ผลงานชุดที่ 3

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้เป็นแบบสื่อผสม ในรูปแบบ 2 มิติและ 3 มิติ เป็นการพัฒนาทางด้านเทคนิคและการแสดงออกในเรื่องของความรู้สึก สร้างมิติให้มองได้รอบด้านเพิ่มพื้นที่จินตนาการให้กับผลงาน เน้นสีสดใสและสร้างบรรยากาศให้เป็นไปในแนวทางการเชื่อและเรื่องของรูปทรงที่เกิดขึ้นจากความเชื่อ โดยสร้างสรรค์ผลงานไว้ทั้งหมด 5 ชุด วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ประกอบด้วย ดิน, กาวปั้น, เฟล็กซ์, แผ่นเงินแผ่นทอง, ไม้ และ ผงเงินผงทอง

ภาพที่ 28 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “คืนมืดเดือนสว่าง”, 50x70 เซนติเมตร, สื่อผสม, 2562

ผลงานชิ้นที่ 1 เป็นชุดทดลองที่ต้องการสร้างผลงานในรูปแบบสองมิติ การสร้างรูปทรงด้วยทดลองใช้วัสดุด้วยกาบปั่นและการลงรักปิดทองในบางส่วนของผลงาน ต้องการสื่อถึงพลังงานเล็กๆที่อาจมีอยู่จริงตามความเชื่อในพิธีกรรมและจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ซึ่งได้แนวคิดของคติธรรม เปรียบเทียบความมืดกับความสว่างย่อมเกิดควบคู่กันไป ในความมืดมีความสว่างคือธรรมที่สว่างไสวในจิตใจ บรรยากาศหรือสิ่งแวดล้อมที่มีตมนั่นกระแสนุญไหลไปถึงเมื่อใดความสว่างย่อมเกิดขึ้นทั้งผู้ให้และผู้รับ ในขณะที่ขณะหนึ่งนั่นเอง การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เน้นการสร้างจากวัสดุที่หลากหลาย และสร้างทั้งแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ

ผลงาน 2 มิติ ใช้วิธีการเขียนรูปบนแผ่นไม้วางกลมที่ลงรักไว้เป็นพื้นหลัง ภาพเขียนเกี่ยวกับ สวรรค์ในความมืด ใช้เทคนิคสีอะคริลิก เมื่อลงสีเก็บรายละเอียดเสร็จสิ้นแล้วเคลือบด้วยเรซินใส เพื่อเพิ่มความเงาที่สะท้อนภาพ ทั้งยังต้องการสร้างมิติให้กับภาพผลงาน ผลงานนูนต่านั้น ลงสีแดงชาดเป็นพื้นหลัง ระบายสีภาพด้วยสีตัดกัน ใช้กาวยื่นสร้างสรรค์งานนูนต่ำทับลงไป จากนั้นลงรักปิดทอง ตำแหน่งที่ต้องการเป็นจุดเด่น ชั้นที่ 3 เริ่มปั้นในแบบลอยตัวด้วยกาวยื่น ปล่อยทิ้งไว้ให้แห้งลงรักปิดทอง แล้วนำมาประกอบติดกับเครื่องปั้นดินเผาวางลงบนแผ่นไม้ที่ทำรักจนดำสนิท ผลงานชั้นที่ 4 ใช้เทคนิคการปั้นกาวยื่นในแบบลอยตัว ลงรักปิดทองประกอบติดกับดินเผาเพื่อให้พื้นผิวมีความแตกต่างกัน จากนั้นติดตั้งลงบนกล่องไม้สีเหลี่ยมจัตุรัสที่ลงพื้นด้วยสีดำ ทั้งหมดที่กล่าวมานี้คือผลงานในชุดคืนมืดเดือนสว่าง ความหมายที่ต้องการแสดงออกนั้นว่าด้วยเรื่องคติธรรมเกี่ยวกับความสว่างในความมืด ในพิธีกรรมนั้นแม้เป็นคืนเดือนดับ ความมืดที่มืดสนิท แต่กลับมีแสงสว่างของบุญทานที่ลอยส่งไปเชื่อมโยงโลกมนุษย์กับ ประตูนรกได้สื่อสารกัน ผู้รับและผู้ให้เกิดความ ปิติสุขร่วมกัน ความสุขนั้นเป็นเรื่องจิตใจที่เบิกบานและ เรื่องจินตนาการที่เกิดขึ้นในช่วงหนึ่งและอาจยาวนานด้วยกระแสบุญที่แผ่ไปไม่มีวันสิ้นสุดของการ ทำบุญทำทานนั่นเอง

ผลงาน 3 มิติ สร้างสรรค์แบบลอยตัวมองเห็นได้รอบด้าน โดยมีที่มาของรูปทรงที่มาจาก ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รอบ ๆ ชุมชน จำนวนทั้งหมด 4 ชิ้น

ภาพที่ 29 ภาพร่างผลงาน 3 มิติ ชั้นที่ 1 “รูปดิน”
ที่มา: กาญจนา ชลสุวัฒน์

ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 1 (ภาพที่ 31) ได้แรงบันดาลใจจากก้อนดินที่ปั้นก้อนด้วยแมลง เป็นรูปทรงที่มีความอิสระ เชื่อมโยงกับความคิดทางความเชื่อที่ว่าในก้อนดินนั้นมีเทวดา เฝ้าอยู่เป็นของศักดิ์สิทธิ์ ผู้สร้างสรรค์นำรูปทรงเหล่านั้นนำมาต่อยอดสร้างผลงานในชุดนี้ โดยสร้างผลงานในรูปแบบลอยตัว เทคนิค สีสผสม สร้างโครงสร้างหลักด้วยดินเผา จากนั้นเชื่อมด้วยกาวปั้นลงรักปิดทองบางส่วน แสดงออกให้เห็นถึงรูปต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นขณะใดขณะหนึ่งในช่วงพิธีกรรม ซึ่งอารมณ์แสดงออกด้วยสีและรูปทรงเป็นหลัก ออกแบบรูปทรงทั้งหมด 4 แบบ รูปทรงตัดทอนอิสระ ตกแต่งด้วยกาวปั้นและการลงรักปิดแผ่นเงินและแผ่นทอง เป็นรูปร่างของพลังงานบางอย่าง เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องจินตนาการในพิธีกรรมทางความเชื่อและการบอกเล่าสืบต่อมา

ภาพที่ 30 แสดงรายละเอียดรูปทรงและพื้นผิว ที่แสดงเรื่องราวและเนื้อหา

ภาพที่ 31 กาญจนา ชลสุวรรณ, “รูปดิน”, 10x10x25 เซนติเมตร, สีสผสม, 2562

ภาพที่ 32 ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 2 “เจ้าเรือน”

ที่มา: กาญจนา ชลสุวัฒน์

การสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 2 (ภาพที่ 33) นี้ได้แรงบันดาลใจจากผีบ้านผีเรือนจากคำบอกเล่าและความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องผี บ้านผีเรือน ตามประเพณีความเชื่อท้องถิ่น รูปทรงบ้านเรือนที่ลดทอนรูปทรงประกอบเข้ากับทิวเขา สร้างสรรค์รูปทรงเปรียบเทียบองค์ประกอบทั้งหมด 2 แบบ มีรูปทรงที่ใกล้เคียงกันเพียงแค่แตกต่างกันในเรื่องของการแสดงอารมณ์และส่วนประกอบที่เป็นแบบที่บิดันและโปร่งเบา เทคนิคในการสร้างสรรค์คือการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละส่วนจนสำเร็จแล้วจึงนำมาประกอบต่อเติมและเก็บรายละเอียดซ้ำอีกครั้ง ตกแต่งสีสันทันด้วยรักและแผ่นทอง รวมทั้งผงนาก ผงเงิน ในบางส่วนเพื่อให้เกิดความหลากหลายของสีสันทันทางความเชื่อ รูปทรงของดินเผาสร้างในรูปสามเหลี่ยมเคลือบสีสดและตกแต่งปิดทับด้วยแผ่นทอง ด้านล่างต่อด้วยไม้ประกอบขึ้นเป็นชั้นงาน เมื่อนำไปติดตั้งจัดวางผลงานได้สองแบบคือแบบติดผนังและตั้งลอยตัว

ภาพที่ 33 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “เจ้าเรือน”, 10x20x30 เซนติเมตร, สื่อผสม, 2562

ภาพที่ 34 ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 3
ที่มา: กาญจนา ชลสุวัฒน์

ผลงานชั้นที่ 3 (ภาพที่ 35) ออกแบบให้มีลักษณะของตุ๊กตาในความเชื่อไทย การทำบุญทำทาน เมื่อเกิดกระแสนุญหลังไหลเข้าในในมิติที่สัมผัสได้แล้วนั้น ผู้ได้รับอาจเป็นผู้ล่วงลับและสรรพสัตว์ทั้งหลาย นำสองสิ่งนี้มาประกอบเข้าด้วยกัน โดยใช้เทคนิคดินเผาที่เผาแบบดิบแต่เติมด้วยกาวปั้นในส่วนองค์ประกอบย่อยหรือชิ้นงานที่ไม่ใหญ่เกินไป ทิ้งไว้ให้แห้งโดยปล่อยให้เกิดสีตามธรรมชาติ วิธีการเช่นนี้ ผลงานแสดงออกถึงความเป็นพื้นถิ่นคล้ายตุ๊กตาดินเผา ทำการเปรียบเทียบกันระหว่างการปิดทอง และปล่อยให้สีตามธรรมชาติซึ่งก็ได้ผลการแสดงออกที่ต่างกันอย่างน่าประหลาดใจแต่ยังคงอยู่ในทิศทางเดียวกัน เพียงแต่การกระตุ้นความรู้สึกผู้สัมผัสนั้นให้มีความเห็นที่ต่างกันได้ การปิดทองอาจดูคล้ายเป็นเครื่องรางของขลัง แต่ทั้งหมดทั้งมวลผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกถึงจิตวิญญาณที่ได้รับบุญกุศลจากการบอกเล่าของปู่ย่าตายาย และจินตนาการของผู้สร้างสรรค์เพื่อสร้างเป็นผลงานทางด้านศิลปกรรม

ภาพที่ 35 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “lucky cats”, 10x20x30 เซนติเมตร, สีส้ม, 2562

ภาพที่ 36 ภาพร่างผลงาน ชั้นที่ 4

ที่มา: กาญจนา ชลสุวัฒน์

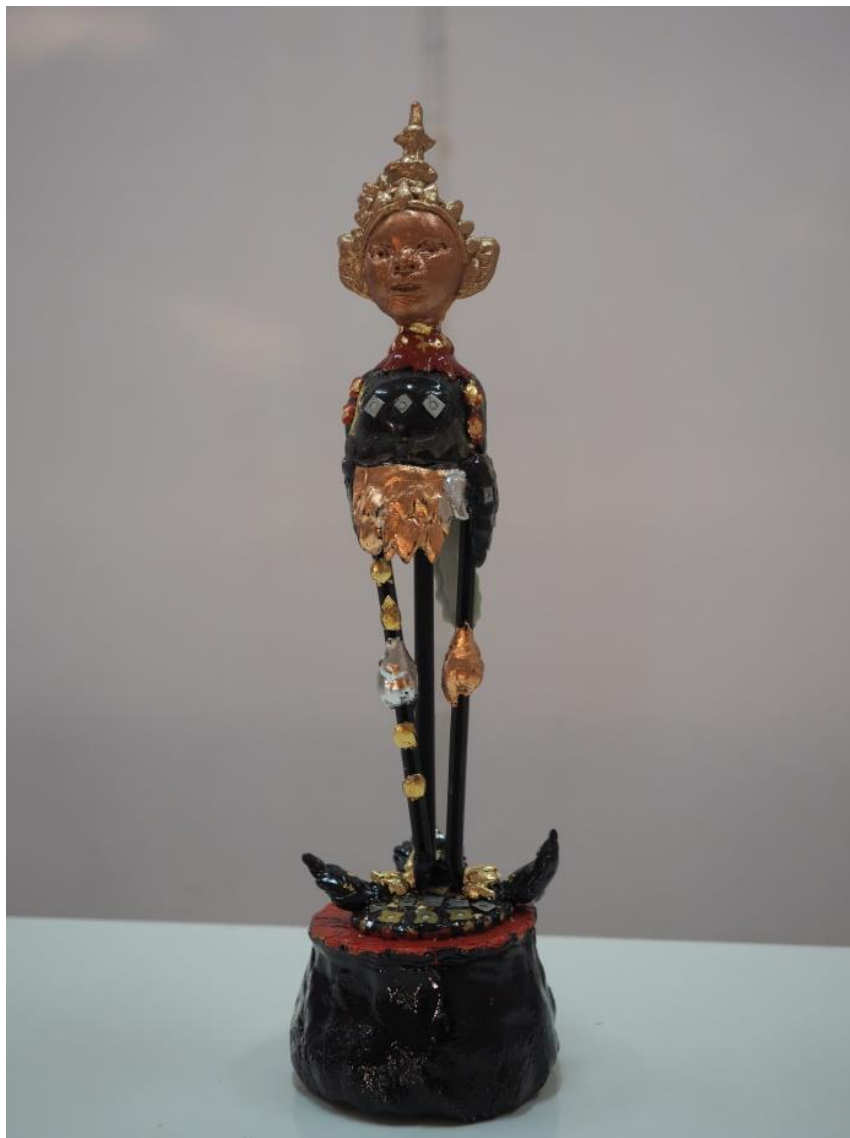
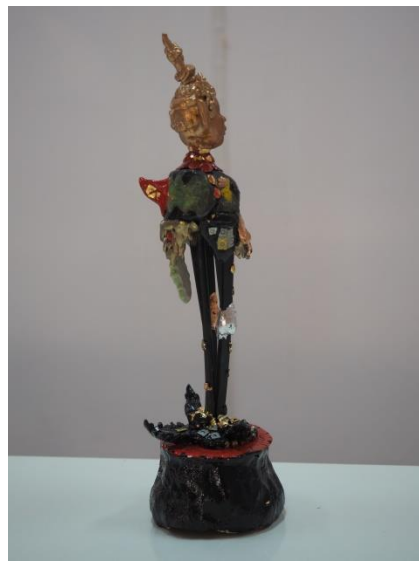

ภาพที่ 37 ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานในรูปแบบ 3 มิติ ชั้นที่ 4

ขั้นตอนการสร้างสรรคงานชั้นที่ 4 (ภาพที่ 31) นี้ลักษณะรูปทรงนั้นออกแบบสร้าง ออกแบบให้รูปทรงที่เป็นความรู้สึกอิสระเหาะเหินเดินอากาศให้อยู่ในลักษณะกำลังเคลื่อนไหว นำเรื่องของธรรมชาติสร้างเป็นรูปทรงของต้นไม้รูปทรงของพระอาทิตย์เป็นส่วนประกอบในผลงานชุดนี้ ปั้นดินในผลงานที่มีขนาดใหญ่ทิ้งไว้ให้แห้งแล้วนำไปเผาให้แกร่ง ส่วนผลงานขนาดเล็กจะใช้วิธีการปั้นด้วยกาวปั้น จากนั้น ลงเฟลกซ์ ทิ้งไว้ 6 ชั่วโมงเพื่อรอการปิดทอง สีสนที่สร้างสรรคขึ้นในผลงานชุดนี้ ได้จากสีของดินเผาแล้วนำไปชุบเคลือบ บางครั้งมีการวางแผนและอาจเกิดจากความบังเอิญ แต่งเติมสีทองด้วยการปิดทองตามจังหวะของรูปทรงเพื่อต้องการความแวววาวและเกิดความลึกกลับ แต่ไม่ได้ให้ส่งผลเป็นเครื่องรางของขลังแต่อย่างใด ต้องการแสดงออกให้เห็นถึงพลังงานเล็ก ๆ ที่เกิดจากการได้รับผลบุญ ใบหน้าไม่ได้สร้างให้เกิดอารมณ์นิ่งสงบเพราะต้องการสร้างให้อยู่ในกลุ่มพลังงานกลุ่มพื้นฐานไม่ได้เป็นขั้นเทพเทวดาชั้นสูง เหล่านี้เป็นสาระและการออกแบบสร้างสรรคที่เป็นไปตามแนวคิดและจุดมุ่งหมายที่วางไว้

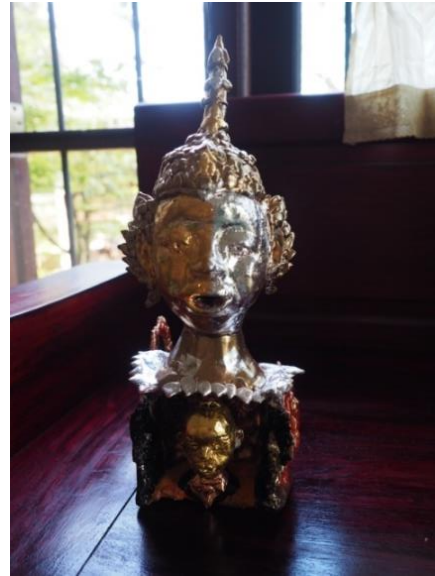

ภาพที่ 38 แสดงรายละเอียดการปิดทองและการตกแต่งรูปทรง

ภาพที่ 39 แสดงรายละเอียดและมุมมองของผลงาน

ภาพที่ 40 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “กินรี”, 10x20x30 เซนติเมตร, สีสผสม, 2562

การดำเนินการสร้างสรรค์ในผลงานชุดจินตนาการจากความเชื่อของบรรพบุรุษในพิธีกรรมบุญห่อข้าวประดับดินนั้นได้วิเคราะห์ถึงแก่นของเรื่องคือ การให้ทานโดยการทำบุญให้อาหารเป็นทานแต่ผู้ล่วงลับ บุญที่ส่งกระแสไปถึงผู้รับทำให้ผู้นั้นเกิดความอึดอึดใจเนื้อตัวสะอาดสวยงามเบิกบาน ตามแนวคิดและจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องการถ่ายทอดออกมาในรูปแบบความงามความสุขขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ที่ได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือสร้างสรรค์นั้น ทำให้เกิดการพัฒนาเรื่องการใช้วัสดุและการสร้างสรรค์ผลงานประเภท 2 มิติ และ 3 มิติ ในรูปแบบศิลปะสีผสม ก่อให้เกิดผลงานที่มีความหลากหลายทางความคิดและเทคนิควิธีการ ทำให้เกิดทักษะและความชำนาญการสร้างงานในรูปแบบสีผสมในขั้นต่อไป

บทที่ 4

บทวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์

การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ได้ผลงานทั้งหมด 3 ชุด จำนวน ผู้วิจัยต้องการสร้างสรรคผลงานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อของบรรพบุรุษในรูปแบบจิตรกรรมและสื่อผสมโดยมีผลงานในรูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ กระบวนการสร้างสรรค เริ่มจากเก็บข้อมูลและการค้นคว้าทางด้านความเป็นมาของพิธีกรรมและความเชื่อ ในท้องถิ่น ผลงานสร้างด้วยเทคนิคสีน้ำ, สีอะคริลิกและสื่อผสม ซึ่งเป็นไปตามเนื้อหาสาระที่ต้องการนำเสนอโดยโดยแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ 1 แบบเหมือนจริงเขียนบันทึกความงามของวัตถุสิ่งของ ในส่วนการสร้างสรรคในเทคนิคสีน้ำ ส่วนในเทคนิคสีอะคริลิกและสื่อผสมนั้นเป็นไปในแบบจินตนาการที่มีแก่นของเรื่องคือ การทำทาน จากความเชื่อและพิธีกรรมของบรรพบุรุษที่สืบทอดต่อกันมา ซึ่งเหล่านี้เกิดจากความรู้สึกภายในของผู้วิจัยที่มองเห็นคุณค่าของพิธีกรรมทางความเชื่อของบรรพบุรุษว่าเป็นเรื่องที่ดีงามแฝงความรักความอบอุ่นความกตัญญูภายในครอบครัว และส่งเสริมให้รู้จักความกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับ รวมทั้งเพิ่มความกลมเกลียวภายในชุมชนได้ในแนวทางหนึ่งเช่นกัน ซึ่งกลุ่มคนในชุมชนมีจำนวนลดน้อยลงเนื่องจากการย้ายถิ่นฐานเพื่อเศรษฐกิจในยุคสมัยปัจจุบัน คุณค่าเหล่านี้ควรรักษาให้ดำรงอยู่ในชุมชนต่อไป สาระเหล่านี้ผู้วิจัยหยิบยกความสำคัญและคุณค่าที่มี นำมาสร้างสรรคผลงานทางศิลปะเพื่อเผยแพร่ให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของพิธีกรรมท้องถิ่นให้ยังคงอยู่และมีการรักษาไว้ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ในการสร้างสรรคงานศิลปะจำเป็นต้องมีหลักขององค์ประกอบศิลป์ ซึ่งหลักใหญ่นั้น มีทั้งเนื้อหาเรื่องราว และรูปทรงแต่ละส่วนล้วนแล้วแต่มีความสำคัญยิ่งในการสร้างสรรคผลงานศิลปะ เมื่อมีองค์ประกอบอันใดอันหนึ่งเกิดขึ้นก็มักจะม้องค์ประกอบสำคัญติดตามมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ เส้น สี น้ำหนัก รูปทรง และอื่น ๆ มาประกอบกันให้เป็นความงามความสมบูรณ์ เป็นไปตามแนวคิดที่ดำเนินการสร้างสรรคผลงาน งานวิจัยสร้างสรรค ครั้งนี้ ได้สร้างสรรคผลงานโดยใช้หลักดังกล่าว ซึ่งอธิบายและเรียงลำดับแนวคิดและวิเคราะห์ทางทัศนธาตุดังนี้

องค์ประกอบศิลป์ที่สำคัญในการสร้างสรรคครั้งนี้คือ สี รูปทรง ที่ว่าง พื้นผิว การสร้างสรรคผลงานครั้งนี้ใช้เทคนิคหลากหลาย เพื่อการพัฒนากระบวนการและการสร้างแนวความคิดให้เกิดความสมบูรณ์ และในที่นี้ได้ทำการวิเคราะห์ผลงานที่กำหนดไว้เป็นชุดตามลำดับดังนี้

ผลงานชุดที่ 1 ข้าวประดับดิน (ภาพที่41) ผลงานชุดนี้สร้างสรรคด้วยเทคนิคสีน้ำ เขียนภาพในแนวเหมือนจริง ตามข้อมูลที่ค้นคว้า ใช้การแสดงออกแบบตรงไปตรงมา องค์ประกอบของ

ทัศนธาตุที่เป็นจุดเด่นคือการใช้สี โดยวางโครงสร้างสีเดียว เพื่อแสดงเนื้อหาเรื่องราวของพิธีกรรมที่เก่าแก่และการสืบส่งต่อสู่รุ่นใหม่ บรรยากาศของภาพและการจัดองค์ประกอบโดยรวมนั้นให้อารมณ์เหมือนการเขียนภาพหุ่นนิ่ง พื้นผิวเป็นการเก็บรายละเอียดผลงานในแบบเหมือนจริง ที่วางปล่อยทิ้งให้เป็นเรื่องของ การสร้างบรรยากาศ ความหมายที่ต้องการแสดงออกจากภาพเขียนคือการสื่อสารถึงอดีตถึงปัจจุบัน เน้นเรื่องการเตรียมอาหารการบรรจุหีบห่อ เพื่อการนำไปมอบให้ผู้ล่วงลับโดยผ่านพิธีกรรมทางศาสนา สารเหล่านี้สามารถบ่งบอกถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษผู้ล่วงลับความอุดมสมบูรณ์ในท้องถิ่นเดิม แม้สังคมโลกจะเปลี่ยนแปลงไปแต่คุณค่าของการสืบทอดยังคงเดิม ลูกหลานยังคงจัดอาหารคาวหวานในแบบดั้งเดิม จนครบถ้วนและเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ แสดงออกถึงความอึดเอิบและความสุขที่มีอยู่ในพิธีกรรมบุญข้าวประดับดิน ภาพชิ้นงานที่เลือกมาเขียนถ่ายทอดไว้นั้นเป็นภาพ การจัดรูปเทียนบนห่อข้าวที่วางไว้ตามโคนต้นไม้ ภาพเขียนนี้แสดงถึงความเมตตาที่มีต่อสรรพสัตว์เปรตผีไร้ญาติ ที่คนในท้องถิ่นมีความเชื่อว่าเขาหิวโหยต้องการอาหาร จึงทำให้เห็นถึงความเมตตาที่มีการบอกเล่าสืบทอดกันมา ให้อัจฉการเมตตาเมื่อแผ่ผู้อื่นทำให้บุญเหล่านี้เป็นสะพานเชื่อมโยงความน้ำใจให้ไหลลื่นไปถึงเหล่าเปรตและผีไร้ญาติ ทำให้คลายความทุกข์จากความหิวโหยและทำให้ความสุขเกิดขึ้นทั้งผู้ให้และผู้รับ อันบังเกิดพลังงานเล็ก ๆ จากความสุขนั้นเป็นกระแสบุญที่มีตัวตนในจินตนาการของวิชัย ซึ่งข้าพเจ้าเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมทำพิธีได้รับความซาบซึ้งและเห็นคุณค่าทางจิตใจที่มีความสำคัญมากในยุคสมัยนี้ หากที่ใดยังคงรักษาประเพณีเก่าโบราณให้ทรงคุณค่าได้ สังคมที่นั่นก็จะแข็งแกร่งท้องถิ่นเล็ก ๆ นั้นมีแต่ความสงบสุขตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ผลงานชุดที่ 2 สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคจิตรกรรม เขียนสีอะคริลิกบนผ้าใบจำนวน 6 ชิ้นงาน โดยนำแก่นของเรื่องที่ได้ทำการวิเคราะห์จากพิธีกรรมบุญข้าวประดับดิน ที่เน้นเรื่องความสุขที่สร้างพลังงานเล็ก ๆ ให้กับผู้ให้ถึงผู้รับ พลังงานเล็ก ๆ เหล่านี้สร้างเป็นรูปธรรมให้มีจริงในแบบจินตนาการ ซึ่งมีให้ปรากฏในผลงานสร้างสรรค์ แต่ในความเป็นจริงนั้นแล้วอาจจะไม่มีหรือไม่มีก็ได้ เพราะความเชื่อเป็นมิติที่มีความทับซ้อน ลึกกลับ คลุมเครือ

ทัศนธาตุหลักที่ใช้ในการสร้างองค์ประกอบทางศิลปะที่เห็นได้ชัดเจนคือ สี ที่วาง พื้นผิว สีในผลงานชุดนี้ ใช้โครงสร้างสีตัดกัน โดยบรรยากาศสีโดยรวมเป็นโครงสร้างอบอุ่น ดุมิชีวิตชีวา ผลงานชิ้นที่ 1 (ภาพที่ 42) โครงสีเหล่านี้เป็นสิ่งแสดงถึงความสว่างไสวของจิตใจ ที่ได้รับบุญกุศลที่เชื่อมถึงกันต่างมิติเกิดพลังงานเล็ก ๆ เป็นภาพปรากฏจากจินตนาการ แสงอบอุ่นของพื้นหลังและบรรยากาศโดยรวมกับรูปทรงระยะหน้าที่ดูนิ่ง เฟ่งตรงมายังผู้ชม ปะทะกับสายตา เกิดการค้นหามันยะที่เกิดขึ้นและสามารถสื่อสารให้เห็นแสงแห่งพลังงานจากรูปทรงหลักที่ใช้การวาดภาพในรูปทรงแบบตัดทอน โดยใช้รูปทรงเด็กเป็นรูปทรงที่สื่อแทนพลังงานที่เกิดขึ้นมีความใสซื่อในแบบเด็ก วางองค์ประกอบแบบสมมาตรเรียบง่าย พื้นผิว เรื่องการสร้างพื้นผิวถือได้ว่าเป็นจุดสนใจที่สำคัญที่สามารถแสดงออกทางด้านอารมณ์ความรู้สึกถึง

การจินตนาการและความสมจริงให้ดูคล้ายภาพมีความนูน เด่นลอยต่างกันในพื้นที่เรียบเนียนของพื้นหลัง ผู้วิจัยสร้างพื้นผิวโดยใช้เกรียงปาดสีให้เกิดเม็ดสีซ้อนทับกันจนเกิดความสั่นไหว ในตัวพื้นผิวนั้นซึ่งทำให้ ภาพสองมิติธรรมดาที่มีความนูนคล้ายเขียนหุ่นปูน หรือรูปปั้น มิติที่สร้างขึ้นนั้นต้องการสร้างเม็ดสีและ พื้นผิวให้กลายเป็นมวลสารพิเศษที่สะสมพลังงานไว้ภายใน

ผลงานชิ้นที่ 2 (ภาพที่ 43)

ส่วน ผลงานชิ้นที่ 2 เป็นการวางโครงสร้างโดยรวม เน้นระยะหน้าที่สดใส พื้นหลังหม่นลดความ สดใสลง ทั้งนี้ต้องการผลักระยะให้เกิดความเป็นเด่นของภาพ องค์ประกอบหลักมีรูปทรงและสีชัดเจนและ ต้องการแสดงออกถึงความสว่างในที่มืด ผลงานชิ้นนี้มีโครงสร้างโดยรวมเป็นแบบสีสดใสทั้งภาพ พื้นหลังสร้าง รูปทรงและเนื้อหาสาระแบบภาพประกอบนิทานวางโครงสร้างสีในโทนเย็น ระยะหน้าเป็นสีโทนร้อนซึ่งเมื่อดู โดยรวมแล้วเป็นเรื่องความเข้มของสี สีสดตัดกันในแบบสัดส่วนที่พอเหมาะจึงดูไม่ขัดตา องค์ประกอบ หลัก วางแบบสมมาตรเน้นจุดเด่นตรงกลางภาพ ความสั่นไหวของพื้นผิวช่วยให้ภาพเกิดมิติมากขึ้นเหมือน มีพลังงานแฝงอยู่ การตกแต่งด้วยการปิดทองในบางจังหวะของภาพช่วยสร้างความเรื่อรอง สว่าง ให้กับ ภาพรวมของผลงานและสื่อความหมายที่เป็นในรูปแบบของวิเศษ หรือพลังงานพิเศษ ที่อาจจะมิขึ้นจริง หรือไม่มีอยู่จริงก็เป็นได้

ผลงานชิ้นที่ 3 (ภาพที่ 44) วางโครงสร้างสีในโทนอบอุ่น เพื่อแสดงถึงความหวังความสุขในโลกต่างมิติ พื้นผิวมีทั้งเรียบและขรุขระ โดยในส่วนที่เป็นตัวองค์ประกอบหลักเป็นรูปคล้ายหุ่นตุ๊กตาเด็กนั้นทำพื้นผิว ให้เกิดความรู้สึกสั่นไหว มีพลังเคลื่อนไหวหมุนวนภายในคล้ายการสร้างมวลสารในแบบการสร้าง เครื่องรางของขลัง แต่ในผลงานการสร้างสรรค์ชิ้นนี้เป็นมวลสารของพลังงานเล็ก ๆ ที่ได้รับบุญกุศลจาก ญาติพี่น้อง พื้นหลังปล่อยเป็นพื้นเรียบบางจังหวะสร้างรูปทรงและค่าน้ำหนักให้มีความลึก เพื่อผลักระยะ หน้าที่มีความเด่นสว่างและดูเบาลอย พื้นผิวที่ขัดแย้งกันทำให้เกิดความเป็นเด่น รูปทรงหลักวางไว้เป็น รูปทรงของตัวเด็กในรูปแบบการทำซ้ำ โดยรูปทรงที่วางไว้ด้านซ้ายนั้นทำให้เกิดความสว่างในพื้นที่ เรียบ สร้างมิติด้วยแผ่นทอง ส่วนรูปทรงเด็กหญิงที่วางไว้ด้านขวานั้นสร้างบรรยากาศโดยรอบให้มีมิติภาพ ลวงตาให้เกิดความลึก เหมือนกับภาพที่กำลังลอยออกมาจากช่องมืด ๆ ลอยออกมาเป็นพลังงานที่มีแสง สว่างสดใส ในบรรยากาศที่มีความอบอุ่นผ่อนคลาย

ผลงานชิ้นที่ 4,5 ภาพที่(45,46) แสดงเนื้อหาเรื่องราวของยอดมนุษย์ตัวเล็ก ๆ ชุดแต่งกายปิด ทองในบางจังหวะ สีสดใสในระยะหน้า ทำให้เกิดพลังส่วนพื้นหลังของภาพเป็นบรรยากาศของความ ทึมเทา ช่วยผลักระยะหน้าให้เกิดความสว่างเด่นชัดเจนขึ้น และต้องการแสดงออกถึงความมืดและความ สว่างของห้วงเวลาที่ต้องการข้ามมิติที่ทับซ้อน บางกระแสของบุญกุศลที่ส่งผลให้ได้เข้าถึง รูปทรง องค์ประกอบหลักจัดไว้ตรงกลางของภาพ คล้ายกับการปรากฏขึ้นของพลังงานจากที่ที่มีความหม่นหมอง

เกิดความใสสว่างกลายเป็นยอดมนุษย์ที่มีความวิเศษ ซึ่งเหล่านี้เป็นจินตนาการจากเรื่องเล่าทั้งสิ้น ปรากฏการณ์เหล่านี้สร้างจากความไม่มีหรือการที่เรามองไม่เห็น ให้เกิดเป็นรูปธรรมอาจจะเป็นสิ่งที่มีอยู่ หรือไม่มีอยู่จริง เป็นเรื่องของความสุขจากจินตนาการจากการให้ทาน ผลรับขั้นแรกคือความสุขทางใจสิ่ง ที่ปรากฏขึ้นนั้นคือปลายเหตุของกุศล หรืออาจเป็นต้นเหตุให้เกิดการสร้างบุญกุศลก็เป็นได้ โดยไม่ใช่เป็น เรื่องงมงายแต่อย่างใด ผลงานทั้งสองชิ้นสร้างขึ้นให้เกิดการพัฒนาของเรื่องแนวคิดและเทคนิค

ผลงานชิ้นที่ 6 ภาพที่ (47) ผลงานชิ้นนี้ นอกจากใช้เกรียงปาดเนื้อสีให้ทับซ้อนกันแล้ว ยังใช้กา วสีดำเขียนเพิ่มตกแต่งรูปทรงของลวดลายที่ตัดทอนมาจากลายไทย สร้างพื้นผิวให้เกิดความรู้สึกถึงลายไทย ที่นูนใส ผลกระทบหลังชมเพื่อสร้างค่าน้ำหนักให้มีมากขึ้น พื้นหลังใช้การขูดขีดให้เกิดลวดลาย เพื่อให้ บรรยากาศระยะหลังไม่ทึบตัน พื้นที่ว่างที่ดูคล้ายรูปทรงหน้าต่างใช้สีแดงสตรระบายเรียบ เพื่อผลักให้ระยะ หน้าที่เต็มไปด้วยพื้นผิวขรุขระสั่นไหว นั้นมีความเด่นมองดูคล้ายรูปปั้นหรือหุ่นยืนในหน้าต่าง ตั้งความสุข ที่อาจปรากฏในที่ที่มีการสร้างบุญกุศล เกิดเป็นพลังงานที่ดูแล้วเบิกบานในรูปทรงของเด็ก

ผลงานชิ้นนี้ ได้เพิ่มกระบวนการสร้างพื้นผิว การสร้างเม็ดสีผสมกันให้เลื่อมพรายเพิ่มความแว ววในบางส่วนของชิ้นงานเพื่อให้เกิดการปะทะสายตาดูได้กับการมองเห็นการรับรู้ถึงความรู้สึกในส่วน ลึกที่เกี่ยวข้องกับการนึกคิดที่มีความเชื่อแผ่ไว้ภายใน เพิ่มลวดลายรายละเอียดพื้นที่ย่างเพิ่มความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงกาลเวลา บอกเล่าเนื้อหาเรื่องราวที่แสดงถึงบรรยากาศของจินตนาการในพื้นที่หนึ่ง ที่อาจมี จริงหรือไม่จริง ก็เป็นไปได้

เทวดาตัวน้อยยืนนิ่งที่หน้าต่างสีแดง มีนัยแห่งความสุขและบุญที่ได้รับเขามีที่อยู่มีเครื่องแต่งกาย มีร่างกายที่สมบูรณ์ ไม่ดอยาก หรือมีกายทิพย์ในช่วงหนึ่งหรืออาจตลอดไปก็เป็นได้ ในคืนแห่งการส่ง ความสุขนั้น ผลงานชิ้นนี้ใช้วัสดุที่ทำให้เกิดความนูน เพื่อสร้างมิติในการสัมผัสให้มีลักษณะที่พิเศษลวงตา

ผลงานชุดที่ 3 มีผลงาน 1 ชิ้นงาน เป็นการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสมในรูปแบบ 2 มิติ เพื่อพัฒนา เทคนิคและสร้างมุมมองใหม่ให้กับผลงาน ผลงาน 2 มิติ ชื่อผลงาน คืนมืดเดือนสว่าง (ภาพที่ 48) สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะนูนต่ำและลอยตัว ในรูปทรงหลักที่เป็นรูปทรงกลม และสี่เหลี่ยม ความหมาย จากทรงกลมพื้นดำแทนความมืดในดวงจิตของผู้ที่วนเวียนในโลกนี้และโลกต่างมิติ ความสุขความทุกข์มืด หรือสว่างหมุนเวียนผ่านเข้ามาอย่างไม่มีวันจบสิ้น ในมิติอันไกลโพ้นจากเรื่อเล่านี้มีผู้ที่ติดในอบายภูมิ เขาเหล่านั้นพบเจอแต่ความมืด แสงสว่างคือกุศลบุญที่ส่งไป ความสว่างแทนด้วยสีทองและสีสดที่วางไว้ ระยะหน้า สีแห่งความหวังและพลังกายและใจ การให้ทานโดยการทำบุญกุศลเกิดการเชื่อมโยงโลกมนุษย์ กับอีกมิติหนึ่งของนรกภูมิ กระแสของบุญกุศลเกิดแสงสว่างผ่อนคลายเกิดความสุขกลายเป็นก้อนพลังงาน เล็กๆที่ปรากฏรูปขึ้นตามจินตนาการ รูปทรงของพลังงานจัดอยู่บนพื้นหลังสีดำ สร้างจังหวะและมิติของ ระยะให้มีความเด่นมากขึ้น การแผ่ออกของขอบทรงกลมสีทองสะท้อนความสว่างภายในที่ขยายออก แผ่

ออกไป จากรุ่นสู่รุ่น ทำให้ความสว่างเดินทางไกลออกไปครอบคลุมพื้นที่สีดำ ทำให้มิติแห่งความสุขเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รูปทรงลอยตัวประกอบภายในแสดงให้เห็นถึงการหลุดพ้นจากพันธนาการของความทุกข์ที่ครอบงำ สีทองลอยเด่นจากพื้นที่ที่ทับตันสร้างมิติการมอง อิสระของรูปทรงประติมากรรมที่ติดไว้ระยะหน้าทำให้ผลงานเกิดจุดสนใจและมุมมองที่เปลี่ยนแปลงไป

ผลงานชุดที่ 4 การสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสมในรูปแบบ 3 มิติ มีทั้งหมด 4 ชิ้นงาน สร้างสรรค์แบบลอยตัวมองเห็นได้รอบด้าน โดยมีที่มาของรูปทรงที่มาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางความเชื่อรอบๆชุมชน

ชิ้นที่ 1 รูปดิน (ภาพที่ 49) รูปทรงของดินที่ประกอบขึ้นจากธรรมชาติ โดยมีแมลงบางชนิดสร้างไว้เป็นที่อยู่ของพวกเขา จากแมลงตัวเล็กๆเมื่อรวมตัวกันจะเห็นได้ว่ามีพลังที่ยิ่งใหญ่ มีความทับซ้อนกันของเส้นทางการเดินทาง ซึ่งกว่าจะได้รูปทรงที่เราเห็นจนจินตนาการนั้น ต้องใช้กำลังมหาศาล ความบิดเบี้ยวในจังหวะของรูปทรงของก้อนดินเหล่านี้ นำมาสร้างสรรค์จัดองค์ประกอบใหม่ โดยปั้นดินแล้วนำไปเผาและนำมาปิดทอง การเผาช่วยให้เกิดความแกร่งและเป็นวิธีแบบโบราณ ซึ่งนำมาประกอบและสร้างองค์ประกอบขึ้นมาใหม่ ส่วนรายละเอียดของงานใช้กาบปั่น ปั่นเป็นเก็บรายละเอียดและเชื่อมประกอบเข้าหากันจากนั้นปิดทองเพื่อให้เกิดความสวยงามสมบูรณ์ โดยส่วนรวมของผลงานมุ่งเน้นการแสดงออกถึงความทับซ้อนกันของมิติ และความเชื่อ และมีพลังแห่งความสุขภายใน การปั้นส่วนที่เป็นใบหน้าคือส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสร้างผลงานชุดนี้ เพราะต้องการเน้นถึงพลังงานเล็กๆที่เกิดจากความสุข จากการได้รับผลบุญผ่านกระบุญในพิธีกรรม มิได้สื่อให้เป็นเครื่องรางของขลังแต่ประการใด วิธีการและขั้นตอนนั้นของการสร้างสรรค์นั้นมีหลายขั้นตอนในการสร้างผลงานแต่ละชุด เช่นเดียวกับการเตรียมสิ่งของเพื่อประกอบพิธีกรรมทางความเชื่อ ที่มีการเตรียมหาอาหาร อาหารนั้นมีหลายอย่างและมีที่มาจากน้ำใจของคนภายในครอบครัวตลอดจนในชุมชนที่มีการแลกเปลี่ยนอาหารเพื่อมาประกอบพิธีทั้งความเชื่อ อาหารจึงมีความหลากหลาย ความอุดมสมบูรณ์ อิ่มเอิบ เริ่มต้นตั้งแต่ขั้นแรกของพิธีกรรม ที่เป็นต้นทางแห่งการทำบุญ ส่งผลให้ปลายทางคือผู้รับเกิดความสุข พลังงานเล็กๆแสดงท่าทางแห่งความสุขเบิกบาน สีสันทึบที่ตกแต่ง แสดงให้เห็นถึงความสุขสว่างภายในสู่ภายนอก สีที่ใช้เป็นโครงสร้างที่มีสีสดบนพื้นสีเข้มทึบในส่วนใหญ่ โครงสร้างและรูปทรงแสดงออกถึงการมีพลังลึกลับที่มีอยู่จริงหรืออาจไม่มีจริงก็ได้

ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการตีความจากข้อมูลการบอกเล่าและนิทานธรรมบทรวมทั้งจินตนาการของผู้วิจัย ที่นำรูปทรงของดินมาสร้างสรรค์ให้เกิดก้อนดินที่มีพลังงานภายใน ในแบบสื่อผสม

ชิ้นที่ 2 (ภาพที่ 50) เจ้าเรือน ในชุดนี้นำมาประกอบในส่วนของการสร้างรูปทรง โดยมีรูปทรง 3 เหลี่ยม ประกอบกับรูปทรงสี่เหลี่ยม เป็นองค์ประกอบหลักของผลงาน ซึ่งแตกต่างจากชุดที่ 1 ที่มีรูปทรงอิสระที่มีที่มาจากรูปทรงของก้อนดิน ในชุดนี้นำรูปทรงเชื่อมโยงกันระหว่างสามเหลี่ยมกับ

สีเหลี่ยมเป็นรูปทรงพื้นฐานของสิ่งก่อสร้างของที่อยู่อาศัยของมนุษย์ พลังแห่งความสุขที่เกิดจากกุศลบุญปกป้องกันคุ้มครองบ้านเรือนให้เกิดความสุข อาจเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นด้วยตาแต่อาจสัมผัสได้ด้วย ความเชื่อและจินตนาการ รูปทรงของสีเหลี่ยมที่นำมา ใช้ประกอบรูปทรงใหม่นั้น มีทั้งที่บิดันและโปร่งมีที่ว่าง ซึ่งการทำให้มีที่ว่างนั้นทำให้รูปทรงมีความเบาโล่ง เปิดเป็นช่องผ่านของอากาศเป็นที่ว่างที่นำมาขัดกับรูปทรงที่อึดระ ให้เกิดการจัดพื้นที่ไม่ให้ล้นเอียงไร้ทิศทาง เปรียบเสมือนการสืบทอดของวัฒนธรรมทางความเชื่อที่ต้องอาศัยการสืบทอดรุ่นสู่รุ่นอย่างมีแบบแผนซึ่งจะทำให้เกิดการต่อยอดและคงไว้ซึ่งพิธีกรรมทางความเชื่อที่ดั้งเดิม

ชั้นที่ 3 lucky cats (ภาพที่ 51) ผลงานชุดนี้สร้างสรรค์โดยนำรูปทรงของคล้ายตุ๊กตาไทยผสมผสานกันแบบเหนือจริง หัวตุ๊กตาประดับด้วยกลุ่มแมว สร้างสรรค์สองชิ้นงาน เปรียบเทียบการใช้วัสดุและสี ชั้นล่างเป็นสองช่วง ช่วงใบบนหน้าใช้ดินเผาตกแต่งด้วยกาวปั้น ปล่อยให้เป็นสีธรรมชาติ ประกอบเข้ากับช่วงที่สองที่เป็นคอนกรีตเคลือบ สีสนภายในใช้สีหม่นทึบเดินเส้นรายละเอียดคล้ายรูปทรงปราสาทล้อมรอบ สีที่ปล่อยให้เป็นสีธรรมชาติเด่นชัดจากสีด้านในทำให้เกิดค่าน้ำหนัก ที่ว่างบางจังหวะช่วยให้ผลงานไม่ทึบตัน สีอ่อนของดินเผาและโครงสร้างโดยรวมทำให้ดูเหมือนตุ๊กตาดินเผา ดูอ่อนโยนไม่แข็งขลังจริงจัง ด้านบนศีรษะที่ประดับไปด้วยรูปสัตว์ ทำให้เห็นถึงเรื่องเล่าตอนหนึ่งที่ว่า “เมื่อเราทำบุญให้กับผู้ล่วงลับญาติมิตรสหายเราแล้ว ยังต้องทำเพื่อเหล่าสัตว์และผีไร้ญาติ ความเมตตาความเอื้ออาทรในพิธีกรรมทางความเชื่อนี้ จึงจินตนาการรูปทรงตุ๊กตาที่ศีรษะประดับด้วยรูปทรงของสัตว์ เหล่าสัตว์และผีไร้ญาติเมื่อได้รับกุศลนั้นแล้วจึงเกิดเป็นพลังงานในแบบตุ๊กตาไทยที่ข้าพเจ้าได้จินตนาการสร้างสรรค์ขึ้นมา ส่วนอีกหนึ่งชิ้นงานในชุดนี้ สร้างรูปทรงอ่อนช้อยคล้ายตุ๊กตาผู้หญิงประดับประดาและปิดทองบนพื้นดำองค์ประกอบโดยรวมเหมือนตุ๊กตาเรีงระบำประดับตุ๊กตาสัตว์บนศีรษะ สีโดยรวมใช้สีทอง สีทองแสดงถึงความสุขความเบิกบาน รูปทรงที่ออกแบบนั้นมองดูได้รอบทิศทางเส้นโค้งในรูปทรงช่วยให้เกิดความเบาและเคลื่อนไหว รูปทรงตัดทอนทำให้ความแข็งขลังจริงจังลดลง แสดงออกในเรื่องความสุข ในมิติที่ทับซ้อนสร้างความแตกต่างของการสร้างรูปทรงให้ต่างไปจากรูปเคารพต่างๆให้เป็นเพียงตุ๊กตาจากมิติของวันเดือนดับ

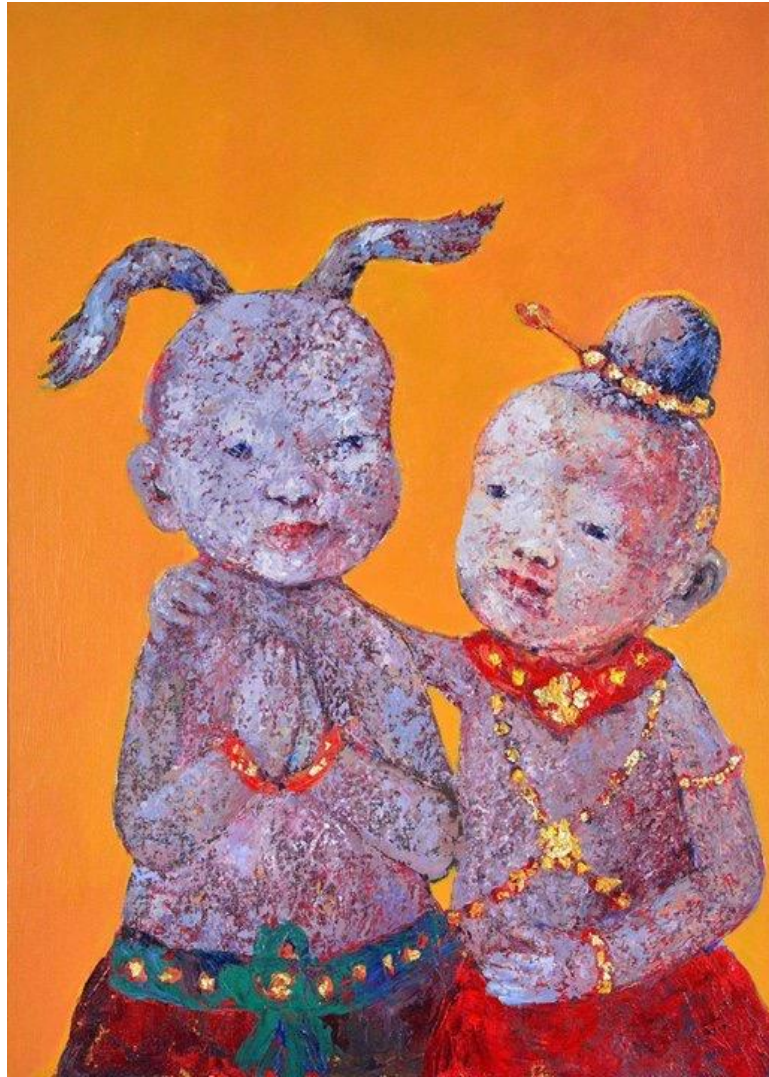
ชั้นที่ 4 กิณรี (ภาพที่ 52) ผลงานชุดนี้ ออกแบบที่ตัดทอนจากธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถื่น รูปทรงหลักได้แก่ ทรงกลม ทรงกระบอก นำมาจัดองค์ประกอบต่อเติมเป็นในลักษณะตุ๊กตามีปีก รูปคล้ายกิณรี ส่วนการแสดงสีหน้าท่าทางมีความกระตือรือร้นไม่มีความเศร้าหมอง มีเครื่องทรงตกแต่งแบบตัดทอนในแนวตุ๊กตาไทย บางส่วนของชิ้นงานสร้างโอบตุ๊กตาคลายกุมารอยู่ภายใน การปกป้องกันด้วยผลบุญและสร้างพลังให้กับผู้ที่ยังคงติดอยู่ในความทุกข์เศร้าหมอง และต้องการแสดงความรู้สึกของการได้รับอิสระจากการทนทุกข์ภายในอบายพร้อมที่จะโยยบินไปสู่ดินแดนอันไกลโพ้นด้วยที่นำมาด้วยบุญกุศล รูปทรงที่นำมาเชื่อมโยงกันทำให้เกิดจังหวะของที่ว่างมีความลัดหล่นกัน เทคนิคการใช้วัสดุ

และสีเส้นรวมทั้งการสร้างรูปทรงในผลงานชุดนี้ได้พัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น เกิดความเป็นเอกภาพและแสดงความหมายในแต่ละชิ้นงานได้อย่างชัดเจน ภายในทรงกลมใช้สีสด ประดับด้วยการปิดทอง สีเส้นแสดงความหมายถึงความมีพลังความสดใส มีชีวิต ซองอาจตรงกันข้ามกับความรู้สึกในเรื่องของความมืดในคืนเดือนดับ เพราะผลงานชุดนี้ส่งความรู้สึกเปล่งประกายสว่างไสวด้วยสีเส้นและรูปทรง มวลอากาศภายนอก ส่งเสริมให้ผลงานเกิดความสมบูรณ์ตรงตามเป้าหมายและแนวความคิดของผู้สร้างสรรค์ สีสดตัดด้วยสีดำเข้มในบางจังหวะสร้างจุดเด่นให้กับผลงาน และเทคนิคการปิดทอง นั้นสีทองสร้างความเรืองรองส่องไสวสว่าง มองเห็นพลังแห่งความสุขในมิติแห่งหนึ่งที่มีอยู่จริงหรือมีแค่ในห้วงแห่งจินตนาการ

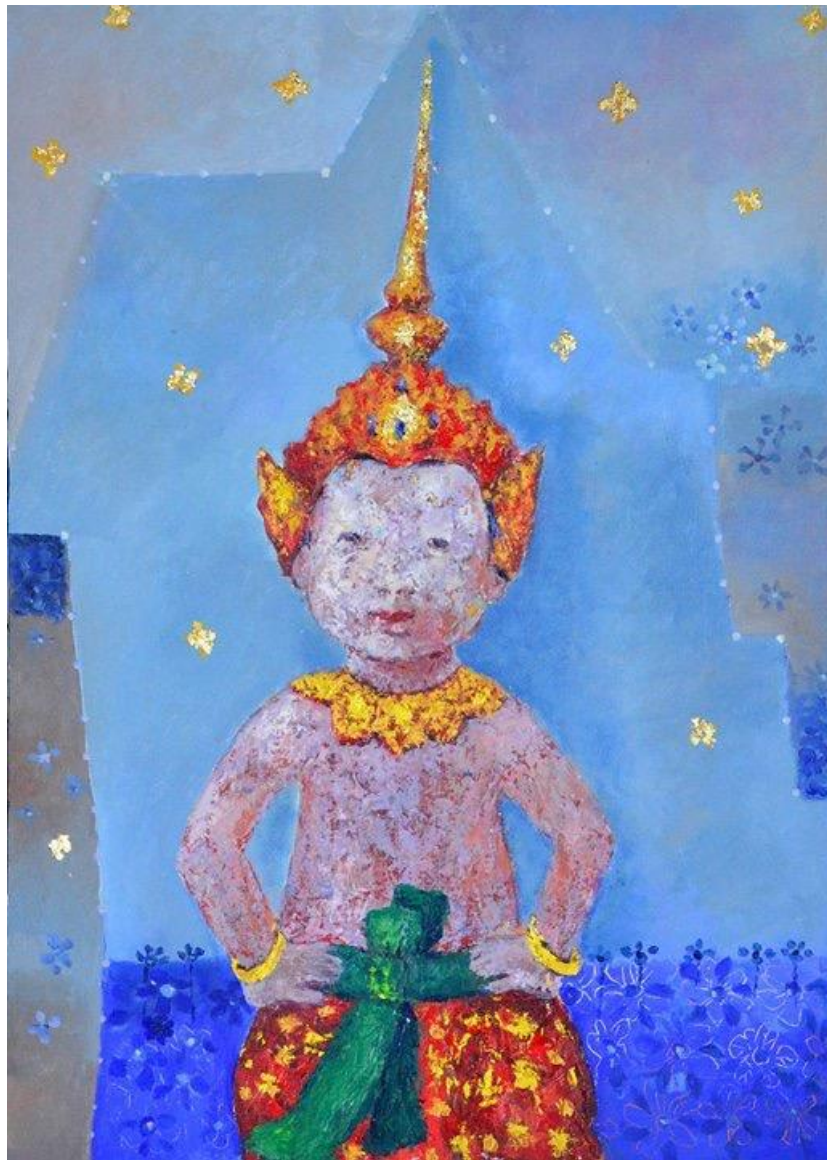

ภาพที่ 41 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “ข้าวประดับดิน”, 50x70ซ.ม., สีน้ำ, 2562

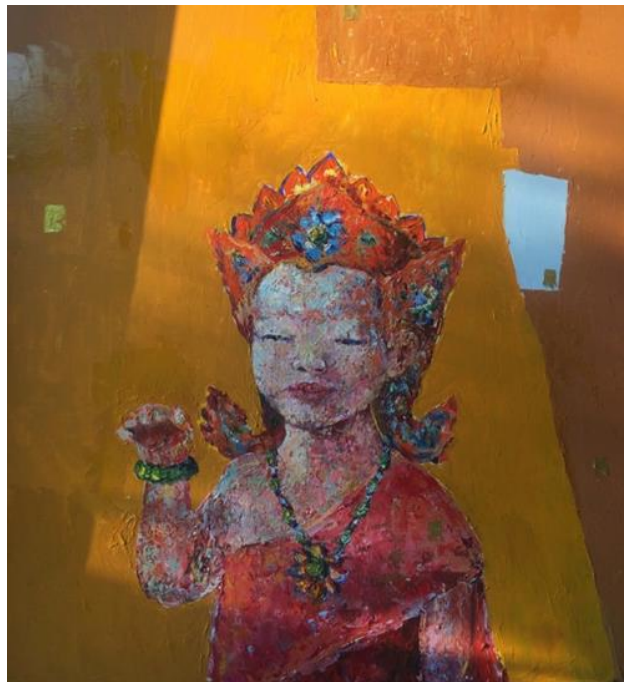

ภาพที่ 42 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “กายน้อย”, 50x70 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 43 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “กุมารทอง”, 50x70 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 44 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “lucky”, 100x140 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 45 กาญจนา ชลสุวัฒน์, "Bat boy", 50x70 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 46 กาญจนา ชลสุวัฒน์. "Supper boy", 50x70 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 47 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “Red window”, 80x100 เซนติเมตร, สีอะคริลิคบนผ้าใบ, 2562

ภาพที่ 48 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “คืนมืดเดือนสว่าง”, 50x70 เซนติเมตร, สื่อผสม, 2562

ภาพที่ 49 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “รูปดิน”, 10x10x25 เซนติเมตร, สีส้ม, 2562

ภาพที่ 50 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “เจ้าเรือน”, 10x20x30 เซนติเมตร, สี้อผสม, 2562

ภาพที่ 51 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “lucky cats”, 10x20x30 เซนติเมตร, สี้อผสม, 2562

ภาพที่ 52 กาญจนา ชลสุวัฒน์, “กินรี”, 10x20x30 เซนติเมตร, สื่อผสม, 2562

บทที่ 5

สรุป

การสืบทอดทางความเชื่อของบรรพบุรุษที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมบุญข้าวประดับดินที่เริ่มจากภายในครัวเรือนสู่ชุมชน ทำให้เกิดคุณค่าทางจิตใจ บรรพบุรุษได้แฝงความคิดทางความเชื่อที่ว่าด้วยเรื่องความกตัญญู ความสามัคคี ความเอื้ออาทรภายในชุมชน พิธีกรรมบุญข้าวประดับดิน เป็นพิธีกรรมที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน ตามตำนานเรื่องเล่า และความงดงามของพิธีกรรม เกิดแนวคิดที่ต้องการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านจิตรกรรมและสื่อผสม เพื่อต่อยอดเรื่องเล่าและความเชื่อที่อยู่ภายในจิตใจสร้างเป็นผลงานที่สามารถแสดงออกมาให้เห็นถึงแนวคิดและจินตนาการเรื่องของการทำทานเกิดกระแสบุญ ผ่านไปยังผู้ที่ล่วงลับในโลกต่างมิติ กระแสบุญกุศลเกิดพลังงานเชิงบวก ที่อาจเกิดขึ้นภายในจิตใจของผู้ให้และผู้รับบุญ การวาดด้วยเทคนิคสีน้ำเป็นการบันทึกการเดินทางของเสปียงบุญเพื่อเป็นไว้เป็นประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ส่วนในรูปแบบจิตรกรรมและสื่อผสมสร้างสรรค์ในรูปแบบจินตนาการมีความอิสระทางด้านการสร้างรูปทรงและการนำเสนอผลงาน สร้างสรรค์สิ่งที่ไม่อาจมองเห็นให้มีอยู่ในมุมมองของงานศิลปกรรม ซึ่งการทับซ้อนกันของมิติทางความเชื่อนั้นเป็นเรื่องที่อธิบายยากไม่อาจตั้งเป็นหลักทฤษฎีได้ ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและการจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ผลงานที่ต้องการแสดงออกทางด้านใด ในที่นี้ต้องการแสดงออกถึงพลังงานเล็ก ๆ ที่ปรากฏในรูปแบบจิตรกรรมและสื่อผสม การพัฒนาเทคนิคสื่อผสมในรูปแบบลอยตัว นั้นเพื่อเพิ่มรสชาติการสัมผัส ที่มีมุมมองที่กว้างขวางยิ่งขึ้น กระบวนการและเทคนิคมีขั้นตอนซับซ้อนมากขึ้น ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานสอดคล้องกับความเชื่อและแนวความคิด ในเรื่องการใช้วัสดุธรรมชาติและวัสดุสำเร็จมีความเก่าความใหม่ ดังเช่นการสืบทอดพิธีกรรมของคนรุ่นเก่าสู่รุ่นใหม่ให้ยังคงอยู่สืบต่อไป การสร้างผลงานได้ทำการเผยแพร่ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติเพื่อเป็นการแสดงที่มาและแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมจากคติความเชื่อบุญข้าวประดับดิน

ข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ได้วางแผนการทำงานในเรื่องของการสร้างผลงานทางด้านจิตรกรรมเพียงอย่างเดียวแต่เนื่องจาก การค้นคว้าวัสดุธรรมชาติและรูปแบบงานจิตรกรรมให้เกิดความร่วมสมัยมากขึ้น จึงทำให้มีการทดลองสร้างสรรค์ผลงานที่มีมิติเป็นนูนต่ำและลอยตัวเพิ่มขึ้นในชุดผลงาน ซึ่งต้องเร่งทำให้ทันกับแผนงานที่มีเวลาอันจำกัด แต่ในข้อดีคือได้มีผลงานสร้างสรรค์มากขึ้นสามารถพัฒนาทางด้านกระบวนการสร้างสรรค์ให้มีความก้าวหน้าในการสร้างสรรค์ครั้งต่อไป

ภาคผนวก

ผลงานชุดนี้เป็นแบบ 3 มิติ จึงได้ทำการทดลองการจัดวาง

การเผยแพร่สู่สาธารณชนในประเทศและนานาชาติ

Art Exhibition Are Thai เชียงใหม่อาร์ตมิวเซียม ระหว่างวันที่10มี.ค.-18เม.ย.2563

 เปิดนิทรรศการ 21 มีนาคม 2563 เวลา 18.00 น.

10 March-18 April 2
10 มี.ค - 18 เม.ย 0
Chiang Mai 2
Art Museum 0

Art Exhibition
Are Thai

เป็นไทย
นิทรรศการศิลปะ:
พิพิธภัณฑ์ศิลปะเชียงใหม่ ต.ร่องวัวแดง
อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 50130
:chiangmaiartmuseum62@gmail.com

ศิลปิน
พิเศษ โทพิศ
กาญจนา ชลสุวัฒน์
วิทยา ชลสุวัฒน์
นภพงศ์ ภูแร่
Tamawake Akimitsu

บรรยากาศภายในหอศิลป์เชียงใหม่อาร์ตเมียวเซียม

นิทรรศการการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ระหว่างสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

และคณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยไทยมาะ ประเทศญี่ปุ่น ณ หอศิลป์วังหน้า 2563

นิทรรศการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม
ระหว่างสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประเทศไทย
และ
คณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยโตยามะ ประเทศญี่ปุ่น
หอศิลป์วังหน้า ระหว่างวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๖๑

パタナシン芸術大学
富山大学芸術文化学部

交流展
令和2年

BUNDITPATANASILPA INSTITUTE
EXCHANGE EXHIBITION WITH
UNIVERSITY OF TOYAMA
SCHOOL OF ART AND DESIGN 2020

FEBRUARY 14 - MARCH 3, 2020
WANG - NA ART GALLERY BANGKOK THAILAND

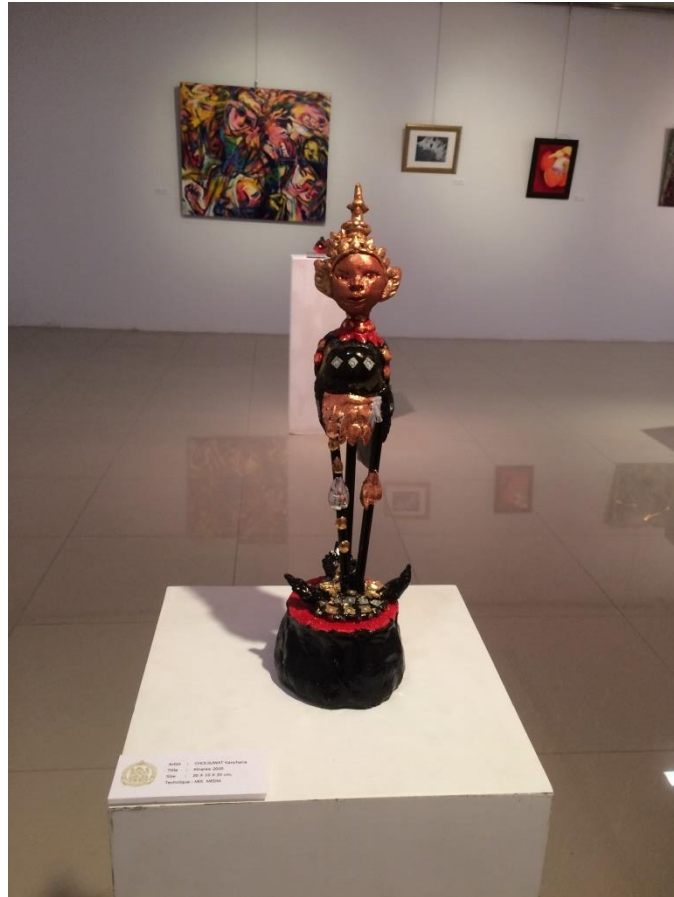
CHOLSUWAT Kanchana
Lecturer of Suphanburi College of Fine Arts,
Bunditpatanasilpa Institute
Address: 16 Moo 4 Ruayai Malaiman Rd.
Mueang Suphanburi 72000 Thailand
Email: seetadarn@hotmail.com
Phone: (+66) 81 5293558

Grant and Award

- 2001 AWARD WINNER DOUBLE A PICTURE BOOK CONTEST.
- ENCOURAGEMENT PRIZE OF FOUNDATION OF CHILDREN CONTEST.
- 2002-2004 SPONSORSHIP OF THE JAPANESE GOVERNMENT (MONBUKAGAKUSHO) JAPAN.
- 2004 ENCOURAGEMENT PRIZE OF WORLD OSHIMA HAND MADE PICTURE BOOK CONTEST JAPAN.
- 2005 GRAND PRIZE OF WORLD OSHIMA HAND MADE PICTURE BOOK CONTEST JAPAN.
- 2009 FOURTH PRIZE IN THE AOZORA ENVIRONMENTAL PICTURE BOOK COMPETITION VOLUME 6.

Artwork information label on the pedestal, including a small circular logo and text.

ประวัติ

ชื่อ-สกุล นางกาญจนา ชลสุวัฒน์

วัน เดือน ปีเกิด 13 เมษายน 2515

ที่อยู่ วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี 16 หมู่ 4 ต.รั้วใหญ่ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี 72000

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

โทรศัพท์ 035-555370, 081-5293558

การศึกษา

2547 Diploma Art education Yokohama National University Japan

2551 ปริญญาโทศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การแสดงผลงาน

2546 การแสดงผลงานศิลปกรรม kyoten 5 Exhibition Toyama Culteral Hall
Japan

2547 การแสดงผลงาน หนังสือภาพทำมือ หอศิลป์โอซึมาประเทศญี่ปุ่น

2549-2552 การแสดงนิทรรศการอมตะอาร์ตอวอร์ด ครั้งที่ 34

การแสดงนิทรรศการจิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 29

การแสดงผลงานนิทรรศการศิลปกรรมพานาโซนิค ครั้งที่ 10

2555 การแสดงนิทรรศการ In a sunny Place Toyama – art work Exhibition
Japan

การแสดงนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์สองวัฒนธรรมไทย-ลาว

2556 นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์สองวัฒนธรรมไทย-ลาว ครั้งที่ 2

- นิทรรศการศิลปกรรมคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น
- 2557 การแสดงนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยไทย-เวียดนาม 1, 2
- 2559 นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น ครั้งที่ 2 (ทุนวิจัย
สร้างสรรค์)
- นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยความสัมพันธ์ไทย-อินโดนีเซีย (ทุนวิจัย
สร้างสรรค์)
- การแสดงนิทรรศการศิลปะ The Cooperation exhibition and workshop
project Beyond the Boundary Hue University. Vietnam (ทุนวิจัย
สร้างสรรค์)
- นิทรรศการศิลปกรรมคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (ทุนวิจัยสร้างสรรค์)
- 2560 การแสดงนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยไทย-เวียดนาม ครั้งที่ 3
- นิทรรศการการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ระหว่างคณะศิลปะและการ
ออกแบบ มหาวิทยาลัยโทยามะ ประเทศญี่ปุ่น และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
กระทรวงวัฒนธรรม ประเทศไทย "Faculty of Art and Design, University
of Toyama Exchange Exhibition with Bunditpattanasilpa Institute
2017"
- 2561 Contemporary Arts exhibition Thai-Indonesia 2018
- Contemporary Arts exhibition Thai- Vietnam 2018
- 2562 The cooperation Exhibition 2519”of Bunditpattanasipa Institute,
Thailand and The College of fine Arts, Hue University, Vietnam”
- 2563 นิทรรศการการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ระหว่างสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
คณะและคณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยโทยามะ ประเทศญี่ปุ่น ณ
หอศิลปวังหน้า 2563

- 2563 Are Thai Art Exhibition หอศิลป์เชียงใหม่อาร์ตมิวเซียม
- 2545-2557 ทุนอบรมครูรัฐบาลญี่ปุ่น (Monbukagakusho)
- 2547 รางวัลยอดเยี่ยมหนังสือภาพทำมือหอศิลป์โอชิมะ (Grand Prize World Oshima handmade Picture book contest Japan.)
- 2552 รางวัลชมเชยหนังสือภาพของสายการบินANA ประเทศญี่ปุ่น
- 2556-2559 ทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
- 2560 ทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ของสภาวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- 2562 ทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ของสภาวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- 2562 ทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม